Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind regimurile juridice speciale cu caracter excepțional

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează temeiurile și procedura de instituire, prelungire, modificare și încetare a stării de asediu și a stării de război, atribuțiile autorităților publice pe durata acestor regimuri, măsurile speciale aplicabile, drepturile, obligațiile și răspunderea persoanelor fizice și juridice, modul de asigurare a resurselor necesare apărării, particularitățile înfăptuirii justiției și ale executării silite, precum și cadrul cooperării internaționale și al asistenței externe.

(2) Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic necesar pentru apărarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, protejarea ordinii constituționale, asigurarea continuității exercitării autorității publice și a funcționării statului, precum și protecția populației, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Măsurile specifice stării de asediu și stării de război se aplică în limitele teritoriale și pe durata stabilite prin actele de instituire sau de prelungire a acestora.

(2) Prevederile prezentei legi sunt aplicabile autorităților și instituțiilor publice, persoanelor juridice de drept public și privat, cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini și apatrizilor, în măsura în care aceștia sunt vizați de drepturile, obligațiile sau măsurile prevăzute de prezenta lege.

(3) Prezenta lege nu se aplică situațiilor de criză în domeniul securității statului, ordinii și securității publice care nu întrunesc temeiurile și condițiile pentru instituirea stării de asediu sau a stării de război și care se gestionează potrivit Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză și altor acte normative aplicabile.

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni au următoarele semnificații:

regimuri juridice speciale cu caracter excepțional – ansamblul normelor constituționale și legale, măsurilor speciale și competențelor atribuite autorităților publice,

aplicabile în mod temporar pe întreg teritoriul Republicii Moldova sau pe o parte a acestuia, reprezentând starea de asediu și starea de război instituite în condițiile legii, în vederea respingerii agresiunii armate, protecției populației și asigurării continuității exercitării autorității publice și a serviciilor esențiale;

stare de asediu – regim juridic special, cu caracter excepțional, instituit în condițiile Constituției și ale prezentei legi, pe întreg teritoriul Republicii Moldova sau pe o parte a acestuia, în cazul existenței unor amenințări grave la adresa securității naționale, ordinii constituționale, integrității teritoriale sau capacității de apărare a statului, care impun aplicarea măsurilor speciale prevăzute de prezenta lege;

stare de război – regim juridic special, cu caracter excepțional, instituit în condițiile Constituției și ale prezentei legi, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, în cazul unei agresiuni armate împotriva Republicii Moldova ori al declarării sau notificării prealabile a războiului împotriva acesteia, în scopul respingerii agresiunii și al exercitării dreptului inerent al statului la autoapărare individuală sau colectivă;

iminența agresiunii armate – situația în care există circumstanțe obiective și indicii temeinice din care rezultă că un atac armat împotriva Republicii Moldova este pe cale să se producă într-un termen apropiat;

notificare prealabilă de război – comunicarea oficială prin care un stat sau un grup de state declară război ori informează despre declanșarea iminentă a operațiilor militare împotriva Republicii Moldova;

măsuri speciale – ansamblul măsurilor cu caracter juridic, administrativ, economic, social, informațional, diplomatic sau militar, dispuse și aplicate de autoritățile competente, în condițiile prezentei legi, pe durata stării de asediu sau a stării de război, în scopul apărării naționale, protecției populației, menținerii ordinii publice și asigurării continuității exercitării autorității publice și a serviciilor esențiale;

servicii esențiale – serviciile publice și activitățile de interes public a căror continuitate este indispensabilă pentru protecția vieții, sănătății și securității populației, funcționarea autorităților publice și menținerea capacității de apărare a statului.

Articolul 4. Cadrul normativ

(1) Cadrul normativ aplicabil stării de asediu și stării de război îl constituie Constituția, prezenta lege, alte acte normative, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și actele emise, în condițiile legii, pentru instituirea și aplicarea acestor stări. La aplicarea prezentei legi se respectă normele aplicabile ale dreptului internațional, inclusiv ale dreptului internațional umanitar.

(2) Prezenta lege se interpretează și se aplică în conformitate cu Constituția, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și cu principiile generale ale dreptului.

(3) În cazul unor neconcordanțe între prevederile prezentei legi și prevederile altor acte normative care reglementează aceleași raporturi juridice, pe durata stării de asediu sau a stării de război se aplică prevederile prezentei legi, cu respectarea Constituției și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(4) Normele prezentei legi privind instituirea stării de asediu sau a stării de război, precum și cele privind aplicarea măsurilor speciale și restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți sunt de strictă interpretare și nu pot fi extinse prin analogie.

Articolul 5. Principiile aplicării regimurilor juridice speciale cu caracter excepțional

Instituirea și aplicarea regimurilor juridice speciale cu caracter excepțional se întemeiază pe următoarele principii:

legalitatea, necesitatea și proporționalitatea – măsurile speciale se dispun și se aplică numai în temeiul legii, în măsura strict necesară realizării scopului urmărit și proporțional cu natura și gravitatea circumstanțelor care au determinat instituirea stării de asediu sau a stării de război;

caracterul excepțional și temporar – starea de asediu și starea de război, precum și măsurile dispuse în cadrul acestora, se mențin numai atât timp cât persistă circumstanțele care le justifică, iar măsurile care nu mai sunt necesare încetează sau se revocă;

controlul democratic și răspunderea autorităților publice – instituirea și aplicarea stării de asediu și a stării de război sunt supuse controlului parlamentar și judecătoresc, precum și, după caz, controlului de constituționalitate, în condițiile legii;

unitatea de acțiune și coordonarea interinstituțională – autoritățile publice și structurile implicate acționează coordonat, în limitele competențelor stabilite de Constituție și de lege, pentru realizarea obiectivelor comune ale apărării naționale;

continuitatea exercitării autorității publice și a funcționării statului – autoritățile publice adoptă măsurile necesare pentru menținerea exercitării funcțiilor esențiale ale statului și continuitatea serviciilor esențiale;

protecția populației și respectarea dreptului internațional umanitar – măsurile se dispun și se aplică cu respectarea vieții, demnității și integrității persoanelor, a normelor dreptului internațional umanitar și a obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova;

cooperarea internațională – autoritățile publice cooperează cu alte state și cu organizațiile internaționale, în conformitate cu Constituția, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și cu statutul de neutralitate permanentă al Republicii Moldova;

adaptarea măsurilor la evoluția situației – măsurile dispuse se reevaluează periodic și se modifică, se restrâng sau încetează, după caz, în funcție de evoluția circumstanțelor care au justificat instituirea lor;

continuitatea aplicării legislației – actele normative continuă să se aplice pe durata stării de asediu sau a stării de război, cu excepția cazurilor în care, prin actul de instituire, prelungire sau modificare a stării respective sunt abilitate expres autorități publice competente să adopte decizii prin derogare de la prevederile actelor normative;

transparența și informarea publică – autoritățile publice asigură informarea promptă, veridică și accesibilă a populației cu privire la măsurile dispuse și la drepturile și obligațiile persoanelor, cu respectarea legislației privind secretul de stat.

Capitolul II

INSTITUIREA ȘI ÎNCETAREA STĂRII DE ASEDIU SAU DE RĂZBOI

Secțiunea 1

Temeiurile instituirii stării de asediu sau de război

Articolul 6. Temeiurile instituirii stării de asediu sau de război

(1) Starea de asediu poate fi instituită în cazul existenței uneia sau mai multor dintre următoarele circumstanțe:

a) iminența unei agresiuni armate împotriva Republicii Moldova;

b) desfășurarea unor acțiuni ostile cu caracter militar ori cu o componentă militară identificabilă, inclusiv a unor acțiuni hibride sau subversive, care afectează grav sau creează un pericol direct și grav pentru suveranitatea, independența, unitatea ori integritatea teritorială a Republicii Moldova, ordinea constituțională sau capacitatea de apărare a statului;

c) existența altor amenințări grave cu componentă militară identificabilă la adresa apărării naționale, care nu pot fi înlăturate prin măsurile prevăzute de Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză sau de alte acte normative și care impun aplicarea măsurilor specifice stării de asediu.

(2) Starea de război poate fi instituită în cazul:

a) săvârșirii unei agresiuni armate împotriva Republicii Moldova;

b) declarării războiului împotriva Republicii Moldova sau notificării prealabile a declanșării operațiunilor militare împotriva acesteia de către un stat sau un grup de state.

(3) În sensul alin. (2) lit. a), constituie acte de agresiune armată împotriva Republicii Moldova, indiferent de declararea războiului și în conformitate cu dreptul internațional:

a) folosirea forței armate de către un stat împotriva suveranității, integrității teritoriale sau independenței politice a Republicii Moldova, în orice mod incompatibil cu Carta Organizației Națiunilor Unite;

b) invadarea sau atacarea teritoriului Republicii Moldova de către forțele armate ale unui alt stat, orice ocupație militară, chiar temporară, rezultată dintr-o asemenea invazie sau dintr-un asemenea atac, ori orice anexare, prin folosirea forței, a teritoriului sau a unei părți a teritoriului Republicii Moldova;

c) bombardarea teritoriului Republicii Moldova de către forțele armate ale unui stat sau folosirea oricăror arme de către un stat împotriva teritoriului Republicii Moldova;

d) blocada porturilor Republicii Moldova de către forțele armate ale unui alt stat;

e) atacul forțelor armate ale unui stat împotriva Forțelor Armate ale Republicii Moldova ori împotriva flotelor maritime sau aeriene civile ale Republicii Moldova;

f) folosirea forțelor armate ale unui stat aflate pe teritoriul Republicii Moldova cu acordul acesteia, contrar condițiilor prevăzute în acord, ori prelungirea prezenței acestora după încetarea acordului;

g) admiterea de către un stat ca teritoriul său, pus la dispoziția unui alt stat, să fie folosit de acesta pentru săvârșirea unui act de agresiune împotriva Republicii Moldova;

h) trimiterea de către un stat sau în numele acestuia a unor bande ori grupuri înarmate, forțe neregulate sau mercenari care săvârșesc împotriva Republicii Moldova acte de forță armată de o gravitate echivalentă actelor prevăzute la lit. a)–g), precum și implicarea substanțială a statului într-o asemenea acțiune;

i) alte acte calificate drept acte de agresiune de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, potrivit Cartei Organizației Națiunilor Unite.

(4) Amenințările care nu au o componentă militară identificabilă se gestionează, cu prioritate, prin mecanismele prevăzute de Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză sau de alte acte normative aplicabile.

(5) Instituirea stării de asediu în temeiul alin. (1) lit. c) este admisă numai dacă insuficiența măsurilor prevăzute de Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză sau de alte acte normative este motivată expres în propunerea de instituire și confirmată de Parlament prin hotărârea de instituire a stării de asediu.

Articolul 7. Măsurile în cazul agresiunii armate și declararea stării de război

(1) În cazul unei agresiuni armate împotriva Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova, în calitate de Comandant Suprem al Forțelor Armate, ia măsurile necesare pentru respingerea agresiunii, declară starea de război prin decret, în condițiile art. 87 alin. (3) din Constituție, și informează de îndată Parlamentul.

(2) Decretul de declarare a stării de război se contrasemnează de Prim-ministru, în condițiile art. 94 alin. (2) din Constituție și, produce efecte de la data și ora indicate în cuprinsul acestuia, dar nu înainte de contrasemnare.

(3) Decretul se prezintă Parlamentului de îndată după emitere.

(4) Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, acesta se convoacă de drept în termen de 24 de ore de la declanșarea agresiunii, în condițiile art. 87 alin. (3) din Constituție.

(5) În cazul în care, din motive obiective, Parlamentul nu se poate întruni în termenul prevăzut la alin. (4), decretul se examinează în prima ședință a Parlamentului organizată după încetarea împrejurărilor care au împiedicat întrunirea acestuia.

(6) Parlamentul examinează circumstanțele care au determinat declararea stării de război și adoptă hotărârea privind menținerea, modificarea sau încetarea acesteia.

(7) În cazul producerii unei agresiuni armate împotriva Republicii Moldova și al exercitării dreptului inerent la autoapărare individuală sau colectivă, măsurile întreprinse se notifică de îndată Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite.

(8) Notificarea prevăzută la alin. (7) se întocmește de Ministerul Afacerilor Externe, în cooperare cu Președintele Republicii Moldova, Ministerul Apărării și alte autorități publice competente, și se transmite prin intermediul Reprezentanței Permanente a Republicii Moldova pe lângă Organizația Națiunilor Unite.

(9) Notificarea cuprinde informațiile necesare privind:

a) circumstanțele agresiunii armate;

b) măsurile întreprinse de Republica Moldova în exercitarea dreptului la autoapărare;

c) temeiul juridic al acestor măsuri;

d) alte informații relevante pentru informarea Consiliului de Securitate.

(10) Modificarea substanțială sau încetarea măsurilor întreprinse în exercitarea dreptului la autoapărare se comunică Consiliului de Securitate, în măsura în care o asemenea informare este necesară potrivit obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova.

(11) Republica Moldova poate sesiza Consiliul de Securitate sau Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite cu privire la orice diferend ori situație care poate pune în pericol menținerea păcii și securității internaționale, în condițiile Cartei Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 8. Procedura instituirii stării de asediu sau a stării de război

(1) Cu excepția cazului prevăzut la art. 7, starea de asediu și starea de război se instituie prin hotărâre a Parlamentului, adoptată în condițiile art. 66 lit. m) din Constituție.

(2) Propunerea de instituire a stării de asediu sau a stării de război se înaintează Parlamentului de către Președintele Republicii Moldova, pe baza evaluărilor autorităților publice competente în domeniul apărării și securității naționale și după consultarea Consiliului Național de Securitate.

(3) Propunerea de instituire cuprinde:

a) temeiurile și circumstanțele care justifică instituirea stării de asediu sau a stării de război;

b) starea care se propune a fi instituită;

c) după caz, teritoriul și durata pentru care se propune instituirea acesteia;

d) măsurile speciale a căror aplicare se consideră necesară;

e) alte informații relevante pentru fundamentarea propunerii.

(4) Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Informații Militare, Centrul Național de Management al Crizelor, precum și alte autorități publice competente care constată existența circumstanțelor ce pot constitui temei pentru instituirea stării de asediu sau a stării de război prezintă de îndată Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Prim-ministrului rapoarte motivate și documentate.

(5) Propunerea de instituire a stării de asediu sau a stării de război se examinează de Parlament în termen de cel mult 24 de ore de la data primirii acesteia, potrivit Regulamentului Parlamentului.

(6) În cazul în care Parlamentul nu se află în sesiune, acesta se convoacă în sesiune extraordinară sau specială, în condițiile art. 67 alin. (2) din Constituție, în termen de cel mult 24 de ore de la înaintarea propunerii.

(7) Parlamentul examinează propunerea în baza temeiurilor și condițiilor prevăzute de prezenta lege, precum și a informațiilor și evaluărilor prezentate de autoritățile publice competente în domeniul apărării și securității naționale.

(8) În cazul în care existența temeiurilor pentru instituirea stării de asediu sau a stării de război rezultă din rapoartele motivate și documentate prevăzute la alin. (4), Parlamentul poate institui starea corespunzătoare și în lipsa propunerii Președintelui Republicii Moldova, după solicitarea informațiilor necesare de la autoritățile competente în domeniul apărării și securității naționale.

(9) În cazul în care măsurile dispuse pe durata stării de asediu sau a stării de război constituie derogări de la obligațiile internaționale asumate de Republica Moldova în temeiul Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice sau al Convenției pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Ministerul Afacerilor Externe asigură efectuarea notificărilor prevăzute de aceste tratate.

(10) Notificarea se transmite de îndată, prin canalele diplomatice corespunzătoare, Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite și, după caz, Secretarului General al Consiliului Europei.

(11) Notificarea cuprinde, în conformitate cu tratatul internațional aplicabil:

a) dispozițiile de la care se derogă;

b) măsurile adoptate și întinderea derogării;

c) motivele care justifică derogarea;

d) teritoriul și perioada pentru care aceasta se aplică;

e) data de la care măsurile produc efecte;

f) alte informații necesare potrivit obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova.

(12) Autoritățile publice competente transmit de îndată Ministerului Afacerilor Externe informațiile necesare pentru întocmirea și actualizarea notificărilor prevăzute la alin. (9).

(13) Orice modificare semnificativă a întinderii, duratei sau conținutului măsurilor care fac obiectul derogării se notifică în aceleași condiții.

(14) La încetarea măsurilor derogatorii, Ministerul Afacerilor Externe notifică de îndată autoritățile internaționale competente cu privire la data încetării derogării și la reluarea aplicării integrale a dispozițiilor tratatelor internaționale respective

Secțiunea a 2-a
Conținutul actelor de instituire a stării de asediu sau de război, durata și încetarea acestor stări

Articolul 9. Conținutul actelor de instituire

(1) Hotărârea Parlamentului privind instituirea stării de asediu sau a stării de război cuprinde:

a) temeiurile juridice și circumstanțele care justifică instituirea stării respective;

b) starea care se instituie;

c) teritoriul pe care se aplică;

d) data și ora de la care se instituie;

e) durata stării de asediu sau, în cazul stării de război, mențiunea privind instituirea acesteia pe durată nedeterminată;

f) măsurile speciale care urmează să fie aplicate dintre cele prevăzute de prezenta lege și, după caz, restrângerile exercițiului unor drepturi sau libertăți, cu indicarea drepturilor sau libertăților vizate, a limitelor teritoriale și temporale ale restrângerilor și a autorităților competente pentru aplicarea acestora;

g) autoritățile publice responsabile de organizarea și executarea măsurilor speciale;

h) măsurile necesare pentru asigurarea continuității exercitării autorității publice, a funcționării serviciilor esențiale și a protecției populației, după caz;

i) măsurile privind mobilizarea și asigurarea resurselor pentru apărare, dacă instituirea stării respective impune aplicarea acestora;

j) măsurile specifice în domeniul justiției și executării silite, dacă acestea sunt prevăzute de prezenta lege și urmează să fie aplicate;

k) abilitarea autorităților publice competente, indicate în actul de instituire, să adopte deciziile necesare în scopul întreprinderii unor acțiuni pentru aplicarea măsurilor impuse de starea de asediu sau de starea de război, inclusiv prin derogare de la prevederile actelor normative;

l) mențiunea privind stabilirea de către Ministerul Apărării a regulilor de folosire și aplicare a forței;

m) alte măsuri prevăzute expres de prezenta lege a căror aplicare este necesară în circumstanțele care au determinat instituirea stării de asediu sau a stării de război.

(2) Decretul Președintelui Republicii Moldova privind declararea stării de război, emis în condițiile art. 7, cuprinde, în măsura aplicabilității, elementele prevăzute la alin. (1), ținând seama de caracterul urgent al măsurilor necesare pentru respingerea agresiunii armate.

Articolul 10. Durata și prelungirea stării de asediu

(1) Starea de asediu se instituie pentru o perioadă determinată, care nu poate depăși 30 de zile.

(2) Dacă circumstanțele care au determinat instituirea stării de asediu persistă, aceasta poate fi prelungită prin hotărâre a Parlamentului pentru perioade succesive de cel mult 30 de zile fiecare.

(3) Fiecare prelungire se dispune numai dacă se mențin temeiurile și condițiile prevăzute de prezenta lege, iar măsurile aplicate continuă să fie necesare și proporționale cu circumstanțele existente la data prelungirii.

(4) Propunerea de prelungire se înaintează și se examinează potrivit procedurii prevăzute la art. 8 și este însoțită de un raport privind:

a) circumstanțele care justifică menținerea stării de asediu;

b) măsurile aplicate și rezultatele acestora;

c) impactul măsurilor asupra drepturilor și libertăților fundamentale;

d) necesitatea menținerii, modificării sau încetării măsurilor speciale.

(5) Hotărârea de prelungire stabilește perioada pentru care se prelungește starea de asediu și, după caz, modificările privind teritoriul de aplicare și măsurile speciale.

(6) Parlamentul poate, în funcție de evoluția circumstanțelor, să restrângă teritoriul de aplicare a stării de asediu ori să înceteze aplicarea acesteia pe o parte a teritoriului înainte de expirarea perioadei pentru care a fost instituită sau prelungită.

Articolul 11. Durata, modificarea și încetarea stării de război

(1) Starea de război se instituie pe durată nedeterminată și se menține atât timp cât persistă circumstanțele care au determinat instituirea acesteia.

(2) În funcție de evoluția situației, Parlamentul poate modifica hotărârea privind instituirea stării de război, inclusiv în ceea ce privește măsurile speciale aplicate, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, după consultarea Consiliului Național de Securitate.

(3) Starea de război încetează prin hotărâre a Parlamentului, adoptată la propunerea Președintelui Republicii Moldova, după consultarea Consiliului Național de Securitate, dacă au încetat circumstanțele care au determinat instituirea acesteia, inclusiv ca urmare a încetării agresiunii armate ori a intrării în vigoare a unui tratat de pace sau a unui alt acord internațional aplicabil.

Articolul 12. Trecerea de la o stare la alta

(1) Trecerea de la starea de asediu la starea de război sau de la starea de război la starea de asediu se dispune prin actul de instituire a stării subsecvente, în condițiile prezentei legi.

(2) Trecerea de la o stare la alta se dispune atunci când modificarea circumstanțelor existente determină încetarea circumstanțelor pentru menținerea stării instituite și întrunirea temeiurilor și condițiilor pentru instituirea celeilalte stări.

(3) Actul de instituire a stării subsecvente stabilește măsurile dispuse anterior care continuă să se aplice, precum și, după caz, termenul și condițiile aplicării acestora.

(4) Măsurile speciale care restrâng exercițiul unor drepturi sau libertăți încetează odată cu încetarea stării în temeiul căreia au fost dispuse, cu excepția cazului în care aplicarea lor este prevăzută de lege și este dispusă expres prin actul de instituire a stării subsecvente.

(5) Actele administrative individuale și celelalte acte juridice emise pe durata stării anterioare își păstrează efectele produse și, după caz, continuă să producă efecte în măsura în care sunt compatibile cu starea subsecventă și nu sunt revocate, modificate sau încetate în condițiile legii.

(6) Trecerea de la o stare la alta nu aduce atingere drepturilor dobândite și obligațiilor născute în mod legal anterior, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

Articolul 13. Încetarea stării de asediu și efectele încetării

(1) Starea de asediu încetează de drept la expirarea perioadei pentru care a fost instituită sau prelungită, dacă până la acel moment Parlamentul nu a adoptat o hotărâre privind prelungirea acesteia.

(2) Starea de asediu poate înceta înainte de expirarea perioadei pentru care a fost instituită sau prelungită, prin hotărâre a Parlamentului, dacă au încetat circumstanțele care au justificat instituirea ori menținerea acesteia.

(3) Dacă Președintele Republicii Moldova sau Guvernul constată încetarea circumstanțelor care au justificat instituirea stării de asediu, autoritatea respectivă înaintează de îndată Parlamentului propunerea privind încetarea acesteia.

(4) Propunerea privind încetarea stării de asediu se examinează de Parlament în regim de urgență, potrivit Regulamentului Parlamentului.

(5) Hotărârea privind încetarea stării de asediu stabilește data și ora încetării acesteia și, după caz, măsurile necesare pentru revenirea la regimul juridic aplicabil în condiții obișnuite.

(6) Măsurile speciale dispuse pe durata stării de asediu încetează la data și ora încetării acesteia, cu excepția măsurilor ale căror efecte continuă în temeiul legii ori sunt necesare pentru executarea obligațiilor juridice născute anterior.

(7) Încetarea stării de asediu sau a stării de război nu afectează obligația restituirii bunurilor rechiziționate, acordării despăgubirilor, executării obligațiilor patrimoniale ori soluționării altor consecințe juridice produse pe durata acestora, în condițiile legii.

Articolul 14. Efectele actelor și măsurilor

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, actele normative continuă să se aplice. Prin derogare, autoritățile publice competente, expres indicate în actul de instituire, prelungire sau modificare a stării respective, pot adopta, decizii prin derogare de la prevederile actelor normative.

(2) Actele prin care se dispun măsuri în temeiul prezentei legi se emit în formă scrisă, sunt motivate și cuprind, după caz:

a) temeiul juridic;

b) scopul măsurii;

c) conținutul și domeniul de aplicare;

d) limitele teritoriale și temporale ale aplicării;

e) autoritatea competentă pentru executarea măsurii;

f) căile și termenele de contestare, dacă acestea sunt prevăzute de lege.

(3) Măsurile cu caracter temporar, inclusiv cele care restrâng exercițiul unor drepturi sau libertăți, încetează de drept la data și ora încetării stării de asediu sau a stării de război în temeiul căreia au fost dispuse.

(4) Prin derogare de la alin. (3), efectele juridice ale actelor și măsurilor dispuse pe durata stării de asediu sau a stării de război pot continua după încetarea acesteia numai în cazurile și în limitele prevăzute expres de lege, dacă sunt necesare pentru executarea obligațiilor născute anterior, restabilirea situației juridice ori soluționarea consecințelor produse pe durata stării respective.

(5) Drepturile dobândite și obligațiile născute în mod legal pe durata stării de asediu sau a stării de război își păstrează efectele după încetarea acesteia, în măsura în care natura lor nu este legată exclusiv de existența stării respective și legea nu prevede altfel.

(6) Încetarea stării de asediu sau a stării de război nu înlătură răspunderea juridică pentru faptele săvârșite pe durata acesteia.

CAPITOLUL III
FUNCȚIONAREA STATULUI, DREPTURILE ȘI GARANȚIILE APLICĂRII
Secțiunea 1
Continuitatea autorității publice și informarea publică

Articolul 15. Continuitatea autorității publice

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, autoritățile publice își exercită atribuțiile constituționale și legale și asigură, potrivit competențelor lor, continuitatea exercitării autorității publice și funcționării statului.

(2) Parlamentul nu poate fi dizolvat pe durata stării de asediu sau a stării de război. Prelungirea mandatului Parlamentului se realizează numai în cazurile și în condițiile prevăzute de Constituție.

(3) Prelungirea mandatului Președintelui Republicii Moldova se realizează numai în cazurile și în condițiile prevăzute de Constituție.

(4) În cazul în care, pe durata stării de asediu sau a stării de război, nu pot fi organizate alegeri pentru autoritățile administrației publice locale, continuitatea exercitării atribuțiilor acestora se asigură în condițiile legii până la constituirea autorităților nou-alese.

(5) Parlamentul se poate întruni în orice loc de pe teritoriul Republicii Moldova și, în cazuri excepționale în care întrunirea fizică nu este posibilă, prin mijloace de comunicații electronice securizate, în condițiile Regulamentului Parlamentului.

(6) În cazul imposibilității temporare a întrunirii Parlamentului, Președintele Republicii Moldova și Guvernul continuă să își exercite atribuțiile constituționale și legale și pot dispune, în limitele competențelor lor, măsurile strict necesare pentru asigurarea continuității autorității publice, apărării naționale și funcționării serviciilor esențiale.

(7) Măsurile prevăzute la alin. (6) nu pot substitui exercitarea atribuțiilor exclusive ale Parlamentului și se prezintă acestuia de îndată după reluarea activității.

(8) În cazul ocupării totale sau parțiale a teritoriului Republicii Moldova, autoritățile publice își continuă activitatea în teritoriile neocupate sau, dacă împrejurările o impun, din alte locații care permit exercitarea atribuțiilor lor, în condițiile legii.

Articolul 16. Desfășurarea alegerilor și referendumurilor

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război nu se organizează și nu se desfășoară alegeri sau referendumuri, cu excepția cazurilor expres prevăzute de Constituție sau de legea organică.

(2) Procedurile electorale sau referendare inițiate anterior instituirii stării de asediu sau a stării de război se suspendă de drept pe durata acesteia, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Termenele electorale suspendate potrivit alin. (2) își reiau cursul de la data încetării stării de asediu sau a stării de război, în condițiile Codului electoral.

(4) Reluarea procedurilor electorale se realizează potrivit calendarului stabilit de autoritatea electorală competentă, în condițiile legii.

Articolul 17. Informarea publică în condițiile stării de asediu sau ale stării de război

(1) Actele privind instituirea, prelungirea, modificarea sau încetarea stării de asediu ori a stării de război se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se aduc de îndată la cunoștința populației prin mijloacele de informare în masă și prin alte mijloace de comunicare disponibile.

(2) În cazul în care actele prevăzute la alin. (1) conțin informații atribuite, potrivit legii, la secret de stat sau alte informații cu accesibilitate limitată, se publică și se comunică populației partea acestora care nu este supusă restricțiilor de acces.

(3) Autoritățile publice competente asigură informarea periodică, promptă și accesibilă a populației cu privire la:

a) evoluția situației;

b) măsurile instituite și durata acestora;

c) obligațiile care revin persoanelor fizice și juridice;

d) măsurile de protecție a populației și conduita recomandată;

e) modificarea sau încetarea măsurilor aplicate.

(4) Difuzarea comunicatelor și informațiilor oficiale de interes public, emise de autoritățile competente în condițiile prezentei legi, se realizează cu prioritate prin mijloacele de comunicare disponibile, în condițiile legislației aplicabile.

(5) Accesul reprezentanților mass-mediei în zonele afectate de acțiuni militare sau în alte zone supuse unor restricții de securitate, precum și difuzarea informațiilor privind desfășurarea operațiunilor militare se realizează în condițiile legii și ale actelor emise în temeiul acesteia, cu respectarea cerințelor privind protecția vieții și integrității persoanelor, securitatea operațională, secretul de stat și capacitatea de apărare.

(6) Restrângerea accesului la informațiile de interes public se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege și trebuie să fie necesară și proporțională cu scopul legitim urmărit.

(7) Clasificarea informațiilor ca secret de stat se efectuează exclusiv în condițiile legislației privind secretul de stat și nu poate fi utilizată în scopul împiedicării nejustificate a accesului la informațiile de interes public.

Secțiunea a 2-a
Drepturile și obligațiile persoanelor și protecția

Articolul 18. Restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, exercițiul unor drepturi și libertăți poate fi restrâns numai în cazurile, în condițiile și în limitele prevăzute de lege, cu respectarea Constituției și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți poate fi dispusă numai dacă este necesară pentru atingerea unui scop legitim, este proporțională cu situația care a determinat-o, este limitată în timp, în spațiu și sub aspectul persoanelor vizate și nu afectează existența dreptului sau a libertății.

(3) Pe perioada stării de asediu sau a stării de război, toate raporturile de serviciu, raporturile de muncă şi alte raporturi profesionale ale persoanelor alese, angajate sau încadrate în autorităţile publice, instituţiile publice, forţele destinate apărării naţionale, precum şi alte entităţi de importanţă pentru apărarea şi securitatea naţională, continuă în condiţiile prezentei legi.

(4) Actele de instituire, prelungire sau modificare a stării de asediu ori a stării de război pot dispune numai restrângerile și măsurile prevăzute expres de lege și nu pot institui, prin ele însele, noi restrângeri ale exercițiului drepturilor și libertăților.

(5) Nu pot fi restrânse drepturile și garanțiile pentru care Constituția sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu admit restrângeri ori derogări. Instituirea stării de asediu sau a stării de război nu poate constitui temei pentru tortură, tratamente sau pedepse inumane ori degradante sau pentru alte măsuri interzise de dreptul internațional.

(6) Aplicarea stării de asediu sau a stării de război nu poate avea ca scop suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale, modificarea ordinii constituționale, preluarea puterii prin mijloace neconstituționale sau împiedicarea funcționării autorităților publice constituționale.

(7) Restrângerile și măsurile aplicate nu pot avea caracter discriminatoriu și se aplică fără deosebire nejustificată întemeiată pe criteriile protejate de Constituție și de lege.

(8) Actele emise și măsurile dispuse în temeiul prezentei legi sunt supuse, după caz, controlului de constituționalitate și controlului judecătoresc, în condițiile Constituției și ale legii. Accesul liber la justiție și dreptul la apărare sunt garantate pe întreaga durată a stării de asediu sau a stării de război.

(9) Orice persoană care consideră că drepturile sau interesele sale legitime au fost încălcate prin aplicarea unei măsuri dispuse în temeiul prezentei legi poate sesiza instanța judecătorească și Avocatul Poporului, în condițiile legii.

(10) Autoritățile publice cooperează cu Avocatul Poporului și îi furnizează informațiile și documentele necesare exercitării atribuțiilor sale, inclusiv informațiile cu accesibilitate limitată sau atribuite la secret de stat, în condițiile legii.

(11) Guvernul prezintă Parlamentului rapoarte privind aplicarea stării de asediu cel puțin o dată la 30 de zile, iar privind aplicarea stării de război cel puțin o dată la 15 zile, precum și ori de câte ori acestea sunt solicitate de Parlament.

(12) Rapoartele prevăzute la alin. (11) cuprind informații privind evoluția situației, măsurile aplicate, utilizarea resurselor, impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale, precum și necesitatea menținerii, modificării sau încetării măsurilor dispuse.

(13) În termen de cel mult 90 de zile de la încetarea stării de asediu sau a stării de război, Guvernul prezintă Parlamentului un raport final privind măsurile aplicate, resursele utilizate, impactul acestora asupra drepturilor și libertăților fundamentale, consecințele produse și măsurile necesare pentru înlăturarea acestora.

Articolul 19. Protecția persoanelor afectate și repararea prejudiciilor

(1) Persoanele ale căror drepturi, interese legitime sau bunuri au fost afectate prin aplicarea măsurilor dispuse pe durata stării de asediu sau a stării de război beneficiază, în condițiile legii, de protecție, asistență și, după caz, de repararea prejudiciilor cauzate.

(2) Autoritățile publice competente asigură, în funcție de necesități și de circumstanțele existente, măsuri de protecție și asistență pentru persoanele afectate, inclusiv evacuarea, adăpostirea temporară, accesul la servicii medicale și sociale, asigurarea necesităților de bază și sprijinul pentru reintegrarea socială și profesională.

(3) Rechiziționarea, preluarea temporară, folosirea sau alte măsuri care afectează bunurile proprietate privată se dispun numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, cu acordarea despăgubirilor corespunzătoare. Restituirea bunurilor și repararea prejudiciilor se efectuează potrivit legii.

(4) Prejudiciul cauzat prin acte sau măsuri ilegale ori prin aplicarea abuzivă sau disproporționată a măsurilor prevăzute de prezenta lege se repară în condițiile legii.

(5) Protecția persoanelor afectate se realizează cu respectarea Constituției, a legislației naționale și, în situațiile în care sunt aplicabile, a normelor dreptului internațional

umanitar, inclusiv a Convențiilor de la Geneva din 12 august 1949 și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(6) Persoanele cu dizabilități, copiii, femeile gravide, persoanele în vârstă și alte persoane aflate în situații de vulnerabilitate beneficiază de măsuri de protecție adaptate necesităților lor, inclusiv acces prioritar la serviciile esențiale și adaptarea măsurilor de evacuare, transport și adăpostire.

(7) Autoritățile publice competente facilitează, în condițiile legii și ale obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova, activitatea organizațiilor internaționale și umanitare care acordă asistență și protecție persoanelor afectate, cu respectarea cerințelor legitime privind securitatea și apărarea națională.

Articolul 20. Obligațiile persoanelor fizice

(1) Cetăţenii Republicii Moldova, cetăţenii străini şi apatrizii sunt obligaţi să respecte prevederile prezentei legi şi ale altor acte normative care reglementează regimul stării de asediu sau război.

(2) Persoanele fizice sunt obligate să respecte măsurile dispuse de autorităţile competente privind ordinea publică, securitatea naţională, protecţia populaţiei, circulaţia în teritoriu, evacuarea din zonele de risc, precum şi regimul de acces în zonele restricţionate sau cu regim special.

(3) Rezervişti pot părăsi localităţile în care îşi au domiciliul permanent sau reşedinţa, pe un termen mai mare de 12 ore de la declararea mobilizării, numai cu permisiunea scrisă a comandantului organului administrativ-militar teritorial, acordată în cazuri temeinic justificate.

(4) Persoanele care au primit ordine de chemare sunt obligate să execute cerinţele prevăzute în acestea şi să îndeplinească sarcinile pentru care au fost chemate, conform dispoziţiilor autorităţilor competente.

(5) Persoanele care au primit ordine de predare a bunurilor rechiziţionabile sunt obligate să execute cerinţele prevăzute în acestea şi să predea bunurile indicate, în condiţiile stabilite de autorităţile competente.

(6) Cetățenii Republicii Moldova aflați în străinătate, care, potrivit legii, sunt supuși obligațiilor de mobilizare și au primit ordin de chemare ori cărora le-a fost comunicată obligația de prezentare ca urmare a declarării mobilizării, sunt obligați să întreprindă măsurile necesare pentru revenirea în țară și prezentarea la locul și în termenul stabilite de autoritățile competente. Cetăţenii se vor adresa de urgenţă la misiunile diplomatice sau consulare ale Republicii Moldova din statele de reşedinţă sau la alte structuri competente desemnate şi vor acţiona conform dispoziţiilor primite.

(7) Persoanele fizice sunt obligate să se conformeze măsurilor de protecţie civilă, inclusiv dispoziţiilor privind adăpostirea, evacuarea, limitarea deplasării şi utilizării mijloacelor de protecţie individuală, în condiţiile stabilite de autorităţile competente.

(8) Persoanele fizice pot participa voluntar, la solicitarea şi sub conducerea autorităţilor competente, la acţiuni de lichidare a consecinţelor atacurilor, incendiilor şi altor situaţii generate de starea de asediu sau de război.

(9) Persoanele fizice sunt obligate să acorde sprijin autorităţilor competente care asigură regimurile juridice speciale, în condiţiile legii.

(10) Statutul juridic al străinilor și al apatrizilor, precum și al persoanelor juridice din state străine care se află pe teritoriul Republicii Moldova pe perioada stării de asediu sau a stării de război este stabilit de Constituția și legile Republicii Moldova, precum și de tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

Articolul 21. Obligațiile persoanelor juridice

(1) Persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate:

a) asigură măsurile de menţinere a regimului stării de asediu şi de război pe teritoriul lor şi în incintele aflate în administrarea sau folosinţa lor şi aduc la îndeplinire cerinţele hotărîrilor emise de consiliul teritorial de apărare şi alte autorități competente;

b) execută, cu prioritate, comenzile de stat pentru fabricarea, livrarea şi reparaţia armamentului, tehnicii militare şi speciale, precum şi a altor mijloace materiale pentru necesităţile apărării, conform planurilor de mobilizare şi sarcinilor de mobilizare;

c) înmânează angajaţilor ordinele de chemare emise de organele competente şi asigură prezentarea acestora la termenele şi locurile stabilite;

d) predă bunurile planificate rechiziţionării beneficiarilor, în conformitate cu ordinele de predare emise de organele competente;

e) cooperează cu autorităţile publice centrale şi locale, autorităţile militare şi formaţiunile de apărare teritorială privind protecţia populaţiei, îndeplinirea sarcinilor de mobilizare, pregătirea teritoriului pentru apărare și asigurarea ordinii publice;

f) suportă cheltuielile care le revin potrivit legii, planurilor și sarcinilor de mobilizare;

g) aduc la îndeplinire alte activităţi prevăzute de prezenta lege, actele normative şi administrative emise de autorităţile competente şi planurile în vigoare.

(2) Pentru persoanele juridice a căror activitate este nemijlocit legată de asigurarea resurselor necesare pentru apărare poate fi stabilit un regim special de muncă. Modul de organizare a activităţii acestor agenţi economici se stabileşte de Guvern.

(3) Persoane juridice legal înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de tipul de proprietate şi forma de organizare juridică, au obligaţia de a respecta prevederile prezentei legi şi ale altor acte normative care reglementează regimul stării de asediu şi de război.

CAPITOLUL IV
SISTEMUL DE CONDUCERE ȘI ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE
Secțiunea 1
Sistemul de conducere și coordonarea strategică

Articolul 22. Sistemul de conducere și coordonare

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, conducerea, coordonarea și executarea măsurilor prevăzute de prezenta lege se realizează de autoritățile publice competente, potrivit Constituției, prezentei legi și altor acte normative aplicabile.

(2) Sistemul de conducere și coordonare cuprinde:

a) Parlamentul;

b) Președintele Republicii Moldova;

c) Guvernul;

d) Consiliul Național de Securitate;

e) Comandamentul Suprem al Forțelor Armate;

f) Ministerul Apărării;

g) Statul Major al Apărării;

h) autoritățile administrației publice centrale;

i) autoritățile administrației publice locale;

j) consiliile teritoriale de apărare.

(3) Autoritățile prevăzute la alin. (2) își exercită atribuțiile potrivit competențelor constituționale și legale, cu respectarea raporturilor de subordonare, coordonare și cooperare stabilite de lege. Instituirea stării de asediu sau a stării de război nu modifică raporturile constituționale dintre autoritățile publice.

(4) În cadrul sistemului de conducere și coordonare:

a) Parlamentul exercită atribuțiile constituționale privind instituirea, prelungirea, modificarea și încetarea stării de asediu sau a stării de război și exercită controlul parlamentar asupra aplicării măsurilor dispuse;

b) Președintele Republicii Moldova, în calitate de Comandant Suprem al Forțelor Armate, exercită atribuțiile constituționale și legale în domeniul apărării naționale și al conducerii politico-militare strategice;

c) Guvernul organizează executarea măsurilor necesare aplicării stării de asediu sau a stării de război și coordonează, potrivit competențelor sale, măsurile administrative, economice și sociale necesare apărării naționale, protecției populației și continuității funcționării statului;

d) Consiliul Național de Securitate exercită atribuțiile de coordonare strategică în domeniul securității statului și al apărării naționale, în condițiile legii;

e) Comandamentul Suprem al Forțelor Armate asigură, în condițiile legii, realizarea atribuțiilor Președintelui Republicii Moldova privind comanda și controlul strategic al forțelor destinate apărării naționale;

f) Ministerul Apărării organizează și coordonează, potrivit competențelor sale, măsurile necesare funcționării sistemului național de apărare și sprijinirii forțelor destinate apărării naționale;

g) Statul Major al Apărării este organul central de conducere militară al Ministerului Apărării, care asigură Comandamentul Suprem al Forţelor Armate în conducerea militară, planificarea, organizarea, comanda şi controlul Forţelor Armate şi forţelor destinate apărării naţionale la pregătirea acestora şi la executarea misiunilor de apărare naţională;

h) celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale, precum și consiliile teritoriale de apărare, execută măsurile ce le revin potrivit competențelor stabilite de lege.

(5) Cooperarea dintre autoritățile prevăzute la alin. (2) se realizează astfel încât să fie asigurate continuitatea conducerii statului, unitatea acțiunilor de apărare, protecția populației și funcționarea serviciilor esențiale.

Articolul 23. Atribuțiile Parlamentului

(1) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la art.22:

a) instituie, prelungește, modifică și încetează starea de asediu și starea de război, în condițiile prezentei legi;

b) examinează circumstanțele agresiunii armate și adoptă hotărârea privind menținerea, modificarea sau încetarea stării de război declarate prin decretul Președintelui Republicii Moldova, în condițiile prezentei legi;

c) exercită atribuțiile privind mobilizarea parțială sau generală și demobilizarea, în condițiile Constituției și ale legislației privind mobilizarea;

d) adoptă actele legislative necesare aplicării măsurilor prevăzute de prezenta lege;

e) aprobă resursele financiare necesare aplicării măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război, inclusiv, după caz, modificările bugetului de stat;

f) examinează și aprobă, în condițiile legii, măsurile privind utilizarea resurselor materiale, financiare și umane necesare apărării naționale și protecției populației;

g) exercită controlul parlamentar asupra activității autorităților publice implicate în aplicarea măsurilor prevăzute de prezenta lege;

h) examinează rapoartele prezentate de Guvern și poate audia Președintele Republicii Moldova, Prim-ministrul, membrii Guvernului, conducătorii autorităților publice și alte persoane cu funcții de răspundere, în condițiile Constituției și ale Regulamentului Parlamentului;

i) adoptă, în condițiile legii și ale dreptului internațional, actele ce țin de suspendarea, denunțarea sau încetarea tratatelor internaționale, atunci când o asemenea măsură este necesară ca urmare a circumstanțelor care au determinat instituirea stării de război;

j) exercită alte atribuții prevăzute de Constituție și de lege.

Articolul 24. Atribuțiile Președintelui Republicii Moldova

(1) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la art.22, Președintele Republicii Moldova:

a) înaintează Parlamentului propunerea privind instituirea, prelungirea, modificarea sau încetarea stării de asediu și, în cazurile prevăzute de prezenta lege, a stării de război;

b) în cazul agresiunii armate împotriva Republicii Moldova, ia măsurile necesare pentru respingerea agresiunii, declară starea de război și informează de îndată Parlamentul, în condițiile Constituției și ale prezentei legi;

c) declară mobilizarea parțială sau generală, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, și dispune măsurile necesare executării mobilizării, în condițiile Constituției și ale legislației privind mobilizarea;

d) exercită, în condițiile legii, conducerea strategică în domeniul apărării naționale;

e) conduce Consiliul Național de Securitate și Comandamentul Suprem al Forțelor Armate;

f) aprobă, în condițiile legii, planurile privind întrebuințarea forțelor destinate apărării naționale;

g) dispune, în limitele competențelor sale constituționale și legale, măsurile necesare pentru coordonarea acțiunilor autorităților și structurilor competente în domeniul apărării naționale;

h) emite decrete pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de Constituție, de prezenta lege și de alte acte normative;

i) exercită alte atribuții prevăzute de Constituție și de lege.

Articolul 25. Atribuțiile Consiliului Național de Securitate

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Consiliul Național de Securitate:

a) analizează evoluția situației de securitate și evaluează amenințările, riscurile și vulnerabilitățile la adresa securității și apărării naționale;

b) formulează propuneri Președintelui Republicii Moldova privind instituirea, prelungirea, modificarea sau încetarea stării de asediu ori a stării de război, precum și privind mobilizarea și demobilizarea, în condițiile legii;

c) examinează stadiul pregătirii și executării planurilor de mobilizare și asigură controlul realizării acestora;

d) examinează și coordonează, la nivel strategic, măsurile privind apărarea națională, securitatea națională, protecția populației și continuitatea exercitării autorității publice;

e) examinează rapoartele autorităților publice competente privind situația de securitate, precum și implementarea deciziilor Consiliului Național de Securitate;

f) asigură coordonarea strategică și schimbul de informații între autoritățile și instituțiile publice implicate în aplicarea măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război;

g) decide constituirea şi conduce activitatea consiliilor teritoriale de apărare şi a formaţiunilor de apărare teritorială, conduce, la nivel strategic, măsurile privind rezistența națională, în condițiile legii;

h) examinează măsurile necesare pentru asigurarea funcționării infrastructurii critice, serviciilor esențiale și sistemelor de comunicații de importanță pentru securitatea și apărarea națională;

i) asigură managementul situaţiilor de criză, prin intermediul Centrului Naţional de Management al Crizelor;

j) prezintă Parlamentului, la solicitarea acestuia, informații și rapoarte privind situația de securitate, deciziile adoptate și măsurile întreprinse;

k) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(2) Deciziile Consiliului Național de Securitate se adoptă în limitele competențelor stabilite de lege și nu pot modifica, suspenda ori deroga de la acte normative și nu pot institui, prin ele însele, restrângeri ale exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale.

(3) Deciziile Consiliului Național de Securitate cuprind, după caz:

a) temeiul juridic și obiectivele urmărite;

b) măsurile sau acțiunile ce urmează a fi realizate;

c) autoritățile sau instituțiile responsabile;

d) termenele de executare;

e) modalitatea de raportare privind executarea acestora.

(4) Deciziile adoptate în limitele competențelor stabilite de lege sunt obligatorii pentru autoritățile și instituțiile publice, persoanele fizice sau juridice cărora le sunt adresate.

(5) Deciziile Consiliului Național de Securitate se aduc la cunoștința autorităților și instituțiilor responsabile de executarea lor și se publică în condițiile legii, cu respectarea regimului informațiilor atribuite la secret de stat sau al altor informații cu accesibilitate limitată.

(6) Consiliul Național de Securitate informează Parlamentul, în condițiile legii, despre deciziile adoptate și, la solicitarea Parlamentului, prezintă rapoarte privind executarea acestora.

Articolul 26. Atribuțiile Comandamentului Suprem al Forțelor Armate

(1) Componența, modul de constituire și organizarea activității Comandamentului Suprem al Forțelor Armate se stabilesc potrivit legislației privind apărarea națională.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Comandamentul Suprem al Forțelor Armate:

a) analizează situația politico-militară și coordonează, la nivel strategic, acțiunile de apărare națională;

b) examinează și prezintă Președintelui Republicii Moldova propuneri privind întrebuințarea forțelor destinate apărării naționale;

c) examinează și coordonează, în limitele competențelor stabilite de lege, planurile strategice de apărare și planurile operațiilor militare;

d) adoptă, în limitele competențelor sale și ale mandatului stabilit de Comandantul Suprem al Forțelor Armate, decizii privind măsurile strategice necesare pregătirii și desfășurării acțiunilor de apărare;

e) coordonează măsurile privind trecerea forțelor la nivelurile de pregătire pentru luptă stabilite de lege, punerea în aplicare a planurilor de mobilizare și întrebuințarea forțelor destinate apărării naționale;

f) coordonează, în condițiile legii, trecerea forțelor destinate apărării naționale sub conducerea operațională a Statului Major al Apărării;

g) coordonează, la nivel strategic, utilizarea resurselor și infrastructurii sistemului național de apărare necesare executării misiunilor de apărare;

h) coordonează, la nivel strategic, măsurile privind rezistența națională, în condițiile prezentei legi;

i) coordonează aspectele strategice ale cooperării internaționale în domeniul apărării naționale;

j) monitorizează executarea deciziilor adoptate în domeniul apărării naționale și prezintă rapoarte Președintelui Republicii Moldova și, după caz, Consiliului Național de Securitate;

k) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(3) Deciziile adoptate în cadrul Comandamentului Suprem al Forțelor Armate sunt obligatorii pentru structurile și forțele cărora le sunt adresate, în limitele competențelor și ale raporturilor de comandă și subordonare stabilite de lege.

Articolul 27. Atribuțiile Guvernului

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Guvernul:

a) organizează executarea legilor, a hotărârilor Parlamentului și a decretelor Președintelui Republicii Moldova emise în condițiile prezentei legi;

b) coordonează activitatea autorităților administrației publice centrale în aplicarea măsurilor prevăzute de prezenta lege și asigură cooperarea cu autoritățile administrației publice locale;

c) organizează, în condițiile legislației privind mobilizarea, executarea măsurilor de mobilizare și punerea în aplicare a Planului de mobilizare a economiei naționale;

d) organizează trecerea economiei naționale la regimul de activitate pentru timp de război, în condițiile legii;

e) asigură administrarea și utilizarea, în condițiile legii, a resurselor financiare, materiale și logistice, a rezervelor de stat și de mobilizare necesare apărării naționale și protecției populației;

f) evaluează necesitățile financiare determinate de aplicarea stării de asediu sau a stării de război și prezintă Parlamentului, după caz, propuneri de modificare a bugetului de stat;

g) asigură, în limitele competențelor sale, continuitatea funcționării infrastructurii critice, serviciilor esențiale și sistemelor necesare funcționării statului;

h) organizează măsurile de protecție civilă, evacuare a populației, adăpostire, asistență umanitară și alte măsuri de protecție a populației prevăzute de lege;

i) asigură alocarea resurselor financiare şi materiale necesare pentru organizarea apărării, înzestrarea, întreţinerea şi mobilizarea forțelor destinate apărării naționale și autorităților implicate în aplicarea măsurilor de apărare, instruirea efectivelor, mobilizarea economiei naţionale, precum şi pregătirea teritoriului pentru apărare;

j) organizează, în condițiile legii, mobilizarea la locul de muncă, rechiziționarea bunurilor și chemarea persoanelor pentru prestări de servicii în interes public;

k) asigură resursele necesare pregătirii și susținerii apărării naționale, mobilizării economiei naționale și pregătirii teritoriului pentru apărare;

l) cooperează cu Președintele Republicii Moldova, Consiliul Național de Securitate și Comandamentul Suprem al Forțelor Armate pentru corelarea măsurilor administrative, economice și sociale cu necesitățile apărării naționale;

m) exercită controlul, în limitele competențelor sale, asupra utilizării mijloacelor financiare, a rezervelor de stat și de mobilizare și asupra executării măsurilor stabilite pentru autoritățile administrației publice centrale;

n) asigură realizarea măsurilor privind apărarea teritorială și rezistența națională, în condițiile legii;

o) prezintă Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova rapoarte privind măsurile întreprinse, resursele utilizate și stadiul realizării măsurilor prevăzute de prezenta lege;

p) adoptă hotărâri și dispoziții necesare aplicării prezentei legi, în limitele competențelor sale;

q) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

Articolul 28. Corelarea cu sistemul de management al situațiilor de criză

(1) La instituirea stării de asediu sau a stării de război, măsurile și mecanismele de management al situațiilor de criză instituite în condițiile Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză se aplică în continuare în măsura în care sunt compatibile cu regimul instituit și cu măsurile dispuse în temeiul prezentei legi.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, coordonarea strategică a măsurilor care privesc securitatea statului și apărarea națională se realizează de Consiliul Național de Securitate, potrivit competențelor stabilite de lege.

(3) Centrul Național de Management al Crizelor își continuă activitatea în domeniile care țin de competența sa, în măsura în care aceasta nu contravine măsurilor dispuse pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(4) La instituirea stării de asediu sau a stării de război, atribuțiile Comisiei Naționale de Management al Crizelor se suspendă și se preiau de Consiliul Național de Securitate, iar raporturile ierarhice și operaționale ale Centrului Național de Management al Crizelor se transferă către Consiliul Național de Securitate.

(5) De la data încetării regimului stării de asediu sau de război, Comisia Națională de Management al Crizelor își reia activitatea, în condițiile Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.

(6) În cazul în care anumite atribuții, măsuri sau mecanisme de management al crizelor se suprapun cu cele aplicate în temeiul prezentei legi, Guvernul, în coordonare cu Consiliul Național de Securitate, stabilește modul de coordonare și autoritatea responsabilă de executarea acestora, cu respectarea competențelor prevăzute de lege.

(7) Măsurile instituite anterior în temeiul Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză care sunt incompatibile cu măsurile dispuse pe durata stării de asediu sau a stării de război se modifică, se suspendă sau încetează, după caz, în condițiile legii.

(8) La încetarea stării de asediu sau a stării de război, mecanismele de management al situațiilor de criză continuă să funcționeze potrivit Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză, în măsura în care persistă circumstanțele care justifică aplicarea acestora.

Secțiunea a 2-a
Autoritățile și forțele din domeniul apărării naționale

Articolul 29. Atribuțiile Ministerului Apărării

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Ministerul Apărării:

a) elaborează și prezintă Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului evaluările politico-militare și militar-strategice necesare adoptării deciziilor în domeniul apărării naționale;

b) organizează, în limitele competențelor sale, executarea deciziilor autorităților competente în domeniul apărării naționale și a măsurilor de mobilizare;

c) întreprinde măsuri de înzestrare, aprovizionare tehnico-materială și sprijin logistic al Forțelor Armate și, în limitele competențelor sale, al celorlalte forțe destinate apărării naționale și întreprinde măsurile necesare menținerii capacității operaționale a acestora;

d) administrează resursele financiare și materiale alocate apărării naționale, infrastructura militară și patrimoniul din domeniul apărării naționale;

e) asigură, potrivit competențelor sale, integrarea eforturilor forțelor destinate apărării naționale și cooperarea interinstituțională necesară realizării misiunilor de apărare;

f) cooperează cu celelalte componente ale forțelor destinate apărării naționale, cu autoritățile și instituțiile publice, precum și cu persoanele fizice și juridice cărora le revin obligații în domeniul apărării naționale;

g) coordonează, în limitele competențelor sale, cooperarea internațională în domeniul apărării naționale;

h) participă la realizarea măsurilor privind rezistența națională, în condițiile legii;

i) execută atribuţii conform art. 35 din Legea nr.147/2017 privind regimul armamentului şi muniţiilor convenţionale, al mijloacelor speciale şi dispozitivelor militare deţinute de Armata Naţională şi de forţele militare străine aflate legal pe teritoriul Republicii Moldova şi altor acte normative;

j) exercită alte atribuții prevăzute de legislația în domeniul apărării naționale;

(2) Exercitarea atribuțiilor Ministerului Apărării prevăzute de prezentul articol nu aduce atingere competențelor Statului Major al Apărării prevăzute de legislația în domeniul apărării naționale și de prezenta lege.

Articolul 30. Atribuțiile Statului Major al Apărării

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Statul Major al Apărării:

a) asigură conducerea militară unitară a forțelor aflate sub conducerea sa operațională, în vederea executării misiunilor de apărare națională;

b) planifică, organizează și conduce operațiile militare și celelalte acțiuni militare de apărare națională;

c) planifică întrebuințarea Forțelor Armate și, după caz, a celorlalte forțe destinate apărării naționale, potrivit planurilor aprobate;

d) elaborează planurile de operații și emite actele de comandament cu caracter militar necesare executării misiunilor de apărare;

e) asigură funcționarea sistemului de comandă și control și conducerea operațională a forțelor trecute sub conducerea sa;

f) organizează și conduce măsurile pentru menținerea capacității de luptă și de mobilizare a Forțelor Armate și a celorlalte forțe aflate sub conducerea sa operațională;

g) asigură desfășurarea mobilizării Forțelor Armate și, după caz, a celorlalte forțe destinate apărării naționale, în condițiile legislației privind mobilizarea;

h) planifică, organizează și conduce, la nivel operațional, măsurile privind rezistența națională, în condițiile legii;

i) evaluează permanent situația militară și prezintă Comandamentului Suprem al Forțelor Armate informații, evaluări și propuneri privind desfășurarea operațiilor militare și întrebuințarea forțelor;

j) coordonează cooperarea operațională dintre componentele forțelor destinate apărării naționale și sprijinul logistic pentru forțele aflate sub conducerea sa;

k) exercită alte atribuții prevăzute de legislația în domeniul apărării naționale.

(2) Statul Major al Apărării își exercită atribuțiile în temeiul Constituției, al prezentei legi, al legislației privind apărarea națională, al actelor emise de autoritățile competente și al planurilor aprobate.

Articolul 31. Forțele destinate apărării naționale

(1) Forțele destinate apărării naționale, prevăzute de legislația privind apărarea națională, participă la realizarea misiunilor de apărare a suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a Republicii Moldova și a ordinii constituționale.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, forțele destinate apărării naționale, potrivit competențelor stabilite de lege:

a) execută misiunile și măsurile necesare pregătirii și respingerii agresiunii armate;

b) participă la operațiile militare și la celelalte acțiuni de apărare națională, potrivit planurilor și ordinelor emise de autoritățile competente;

c) asigură colectarea, prelucrarea, protecția și schimbul informațiilor necesare conducerii și executării misiunilor de apărare;

d) asigură pregătirea pentru răspuns rapid, cooperarea dintre componente și regruparea forțelor, potrivit situației operative;

e) participă la aplicarea măsurilor specifice stării de asediu sau a stării de război, numai în limitele atribuțiilor conferite prin lege;

f) participă la realizarea măsurilor privind apărarea teritorială și rezistența națională, în condițiile legii;

g) execută alte misiuni de apărare națională prevăzute de lege și dispuse de autoritățile competente în limitele atribuțiilor acestora.

(3) Forțele destinate apărării naționale se trec, în condițiile legii, sub conducerea operativă a Statului Major al Apărării prin decretul Președintelui Republicii Moldova, contrasemnat de Prim-ministru, la propunerea ministrului apărării, cu informarea neîntârziată a Parlamentului.

(4) Crearea şi funcţionarea altor formaţiuni armate legale sunt reglementate de legislația în domeniul apărării naționale.

(5) Pe perioada în care se află sub conducerea operațională a Statului Major al Apărării, forțele destinate apărării naționale execută misiunile potrivit ordinelor, planurilor și dispozițiilor militare aplicabile, iar autoritățile și instituțiile din care acestea fac parte asigură sprijinul administrativ, logistic și de specialitate, potrivit competențelor lor.

(6) La declararea mobilizării, forțele destinate apărării naționale se completează și se desfășoară potrivit statelor de organizare și planurilor de mobilizare pentru timp de război, în condițiile legislației privind mobilizarea.

(7) Întrebuințarea forțelor destinate apărării naționale se realizează cu respectarea Constituției, a prezentei legi, a legislației privind apărarea națională și, în situațiile în care este aplicabil, a dreptului internațional umanitar.

Secțiunea a 3-a
Autoritățile din domeniul afacerilor interne și protecției populației

Articolul 32. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne

(1) Ministerul Afacerilor Interne organizează și coordonează, în limitele competențelor stabilite de lege, executarea măsurilor privind menținerea ordinii și securității publice, protecția populației și realizarea atribuțiilor ce revin subdiviziunilor și formațiunilor din subordine pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Ministerul Afacerilor Interne:

a) asigură trecerea subdiviziunilor și formațiunilor din subordine, care, în perioada stării de asediu şi de război, execută misiuni de apărare naţională, sub conducerea operativă a Statului Major al Apărării, în ordinea stabilită şi menține conducerea administrativă (suportul logistic şi de specialitate) a acestora;

b) asigură pregătirea pentru mobilizare a structurilor din subordine și executarea măsurilor de mobilizare care le revin, în condițiile legii;

c) asigură, potrivit competențelor legale, aplicarea măsurilor privind controlul și restrângerea temporară a circulației persoanelor, mijloacelor de transport și bunurilor;

d) organizează și coordonează, în cooperare cu autoritățile competente, măsurile privind evacuarea populației, menținerea ordinii și securității publice în zonele afectate și gestionarea fluxurilor de persoane;

e) asigură administrarea și utilizarea, în condițiile legii, a rezervelor de stat și de mobilizare aflate în gestiunea structurilor din subordine;

f) asigură participarea structurilor din subordine la executarea misiunilor de apărare națională, în condițiile și în limitele prevăzute de lege;

g) asigură cooperarea și schimbul de informații cu autoritățile și instituțiile publice implicate în aplicarea măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război;

h) asigură continuitatea funcționării subdiviziunilor din subordine și capacitatea acestora de a executa misiunile ce le revin;

i) exercită alte atribuții prevăzute de legislația în domeniul afacerilor interne, ordinii publice și apărării naționale.

Articolul 33. Atribuțiile Inspectoratului General de Carabinieri

(1) Inspectoratul General de Carabinieri, în calitate de componentă a Forţelor Armate, participă, în limitele competențelor stabilite de lege, la executarea măsurilor privind apărarea națională, menținerea ordinii și securității publice, protecția populației și sprijinirea autorităților competente pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Inspectoratul General de Carabinieri:

a) execută misiunile prevăzute de planurile de apărare și misiunile stabilite prin planurile de operații și actele de comandament cu caracter militar;

b) participă la apărarea și paza obiectivelor de importanță strategică, a infrastructurii critice, a sediilor autorităților publice și a altor obiective stabilite în condițiile legii;

c) participă la executarea măsurilor de apărare teritorială și la realizarea misiunilor privind rezistența națională, potrivit competențelor stabilite de lege;

d) execută misiuni privind menținerea ordinii și securității publice, controlul accesului și al circulației în zonele stabilite, securizarea zonelor afectate de acțiuni militare, precum și sprijinirea măsurilor de evacuare și protecție a populației și bunurilor culturale;

e) participă, în cooperare cu autoritățile competente, la prevenirea și contracararea acțiunilor teroriste, de sabotaj, diversioniste și a altor acțiuni ostile, în condițiile legii;

f) asigură paza bunurilor evacuate, sprijină gestionarea fluxurilor de persoane și, în condițiile dreptului internațional umanitar și ale legislației naționale, participă la paza și escortarea prizonierilor de război;

g) acordă sprijin autorităților competente la executarea măsurilor de mobilizare și la protecția transporturilor, comunicațiilor și altor activități necesare apărării naționale;

h) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind activitatea Carabinierilor și apărarea națională.

(3) Pentru executarea misiunilor cu caracter militar, Inspectoratul General de Carabinieri poate fi trecut, în condițiile legii, sub conducerea operațională a Statului Major al Apărării, fără modificarea subordonării administrative față de Ministerul Afacerilor Interne.

(4) Pe perioada exercitării conducerii operaționale prevăzute la alin. (3), Statul Major al Apărării exercită comanda și controlul numai asupra misiunilor cu caracter militar stabilite, iar Ministerul Afacerilor Interne continuă să asigure administrarea, logistica și celelalte atribuții ce decurg din subordonarea administrativă.

Articolul 34. Atribuțiile Inspectoratului General al Poliției

(1) Inspectoratul General al Poliției asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, menținerea ordinii și securității publice și executarea măsurilor privind circulația, protecția populației și sprijinirea autorităților competente pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Inspectoratul General al Poliției:

a) asigură executarea măsurilor privind controlul circulației persoanelor, mijloacelor de transport și bunurilor, inclusiv prin instituirea posturilor de control și a filtrelor rutiere și prin aplicarea regimului de acces în zonele în care au fost instituite măsuri speciale, în condițiile legii;

b) participă, în cooperare cu autoritățile competente, la evacuarea populației și bunurilor culturale, dirijarea fluxurilor de persoane, securizarea zonelor afectate de acțiuni militare și menținerea ordinii și securității publice în aceste zone;

c) asigură paza și protecția obiectivelor civile stabilite de autoritățile competente, a punctelor de distribuire a ajutoarelor pentru populație și a altor obiective sau bunuri de importanță vitală;

d) acordă sprijin organelor administrativ-militare, în condițiile legii, pentru identificarea și prezentarea persoanelor care nu se conformează obligațiilor legale privind evidența militară sau ordinelor de chemare;

e) participă, în cooperare cu autoritățile competente și în limitele competențelor sale, la prevenirea și contracararea actelor de terorism, sabotaj, diversiune și a altor acțiuni ostile care afectează ordinea și securitatea publică;

f) acordă sprijin autorităților competente la executarea măsurilor de mobilizare, evacuare și protecție a populației și bunurilor culturale;

g) asigură constatarea și documentarea faptelor contravenționale și infracționale săvârșite pe durata stării de asediu sau a stării de război, potrivit competenței;

h) cooperează și realizează schimbul de informații cu celelalte autorități și instituții publice implicate în aplicarea măsurilor prevăzute de prezenta lege;

i) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind activitatea Poliției și apărarea națională.

Articolul 35. Atribuțiile Inspectoratului General al Poliției de Frontieră

(1) Inspectoratul General al Poliției de Frontieră asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, securitatea frontierei de stat, aplicarea regimului frontierei de stat și participă la realizarea măsurilor de securitate a statului și de apărare națională pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră:

a) asigură aplicarea măsurilor privind limitarea, suspendarea sau modificarea regimului de traversare a frontierei de stat și a regimului punctelor de trecere, dispuse de autoritățile competente în condițiile legii;

b) organizează și execută supravegherea și controlul frontierei de stat și intensifică măsurile de securitate la frontieră, în funcție de evoluția situației;

c) participă, în condițiile legii și în cooperare cu Forțele Armate și celelalte forțe destinate apărării naționale, la acțiunile de acoperire, securizare și apărare a frontierei de stat;

d) identifică, previne și contracarează, potrivit competențelor sale, tentativele de infiltrare pe teritoriul Republicii Moldova a grupurilor diversioniste, formațiunilor armate ilegale și a persoanelor implicate în acțiuni ostile;

e) aplică, în condițiile legii, măsurile privind restrângerea ieșirii din țară a persoanelor supuse unor obligații militare;

f) participă la gestionarea incidentelor transfrontaliere și a fluxurilor masive de persoane, inclusiv a refugiaților și persoanelor evacuate, prin identificarea, înregistrarea și direcționarea acestora, în cooperare cu autoritățile competente;

g) acordă sprijin Forțelor Armate și celorlalte forțe destinate apărării naționale la protecția frontierei de stat, executarea măsurilor de mobilizare și realizarea misiunilor de apărare națională**;**

h) asigură schimbul operativ de informații cu autoritățile competente privind situația la frontiera de stat, riscurile transfrontaliere și alte aspecte care pot afecta securitatea statului sau apărarea națională;

i) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind frontiera de stat și activitatea Poliției de Frontieră și apărarea națională.

Articolul 36. Atribuțiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

(1) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență organizează și execută, în limitele competențelor stabilite de lege, măsurile de protecție civilă, prevenire, intervenție și salvare și participă la protecția populației și la limitarea consecințelor acțiunilor militare pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Inspectoratul General pentru Situații de Urgență:

a) organizează și asigură avertizarea, alarmarea și informarea populației cu privire la pericolele generate de acțiunile militare și de alte situații care pot pune în pericol viața, sănătatea populației sau mediul;

b) organizează și execută misiuni de căutare, salvare, evacuare, adăpostire, descarcerare, acordare a primului ajutor și alte măsuri de protecție civilă;

c) organizează și execută intervențiile pentru localizarea și lichidarea incendiilor și pentru înlăturarea altor consecințe generate de acțiunile militare;

d) participă la limitarea și înlăturarea consecințelor acțiunilor militare asupra populației, infrastructurii și mediului, inclusiv în cazul incidentelor chimice, biologice, radiologice și nucleare;

e) organizează și coordonează, în limitele competențelor sale, măsurile privind adăpostirea populației, bunurilor materiale și culturale și funcționarea sistemului de adăposturi de protecție civilă, precum și organizează evacuarea populaţiei din zonele de pericol;

f) participă, în condițiile legii, la măsurile de decontaminare și la alte acțiuni necesare restabilirii condițiilor de siguranță în zonele afectate;

g) participă, în condițiile legii, la activitățile de deminare umanitară desfășurate după încetarea acțiunilor militare sau în zonele declarate sigure;

h) asigură cooperarea și schimbul de informații cu autoritățile și instituțiile publice implicate în protecția populației și gestionarea consecințelor stării de asediu sau ale stării de război;

i) informează autoritățile competente despre evoluția situației, consecințele constatate, capacitățile de intervenție și necesitățile de sprijin;

j) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind protecția civilă și situațiile de urgență și apărarea națională.

(3) Măsurile prevăzute de prezentul articol se realizează cu prioritate pentru protejarea vieții și sănătății populației și se coordonează, după caz, cu măsurile autorităților competente în domeniul apărării naționale, securității statului și ordinii publice.

Secțiunea a 4-a
Autoritățile din domeniul securității și celelalte autorități publice

Articolul 37. Atribuțiile Serviciului de Informații și Securitate

(1) Serviciul de Informații și Securitate, în limitele competențelor stabilite de lege, realizează măsurile necesare pentru identificarea, prevenirea și contracararea amenințărilor la adresa securității statului.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Serviciul de Informații și Securitate:

a) asigură trecerea subdiviziunilor și formațiunilor din subordine, care, în perioada stării de asediu şi de război, execută misiuni de apărare naţională, sub conducerea operativă a Statului Major al Apărării, în ordinea stabilită şi menține conducerea administrativă (suportul logistic şi de specialitate) a acestora;

b) desfășoară, în condițiile legii, activități informative și contrainformative pentru identificarea, prevenirea și contracararea activităților serviciilor speciale străine, a acțiunilor de spionaj, subversiune, sabotaj, destabilizare și a altor acțiuni ostile;

c) identifică, evaluează și contribuie la contracararea amenințărilor hibride, inclusiv a operațiunilor informaționale ostile și a acțiunilor de influență externă;

d) asigură, potrivit competențelor sale, protecția contrainformativă a autorităților publice, infrastructurii critice, sistemelor informaționale și comunicațiilor de importanță pentru securitatea și apărarea națională;

e) asigură, în limitele competențelor sale, protecția informațiilor atribuite la secret de stat;

f) participă, potrivit legii, la asigurarea securității măsurilor privind apărarea teritorială și rezistența națională;

g) cooperează și realizează schimbul de informații cu autoritățile și instituțiile publice implicate în aplicarea măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război;

h) prezintă autorităților competente informații, evaluări și rapoarte operative necesare adoptării deciziilor în domeniul securității statului și apărării naționale;

i) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind securitatea națională și apărarea națională.

(3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezentul articol, Serviciul de Informații și Securitate coordonează activitatea cu Președintele Republicii Moldova, Consiliul Național de Securitate, Guvernul, Comandamentul Suprem al Forțelor Armate, Statul Major al Apărării și celelalte autorități competente, cu respectarea atribuțiilor și raporturilor instituționale stabilite de lege.

(4) Instituirea stării de asediu sau a stării de război nu conferă Serviciului de Informații și Securitate alte competențe de restrângere a drepturilor și libertăților decât cele prevăzute expres de lege. Măsurile care implică restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți se aplică numai în condițiile și cu garanțiile prevăzute de lege.

Articolul 38. Atribuțiile Agenției Informații Militare

(1) Agenția Informații Militare asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, suportul informațional necesar conducerii politico-militare și militare a apărării naționale, planificării și desfășurării acțiunilor de apărare, precum și consolidării rezilienței militare.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Agenția Informații Militare:

a) asigură informarea operativă a ministrului apărării, a șefului Statului Major al Apărării și a Comandamentului Suprem al Forțelor Armate cu privire la situația militară, amenințările externe și evoluția mediului operațional;

b) asigură avertizarea timpurie cu privire la apariția sau evoluția amenințărilor externe care pot afecta securitatea militară, capacitatea de apărare și capacitatea operațională a forțelor destinate apărării naționale;

c) asigură suportul informațional necesar planificării, pregătirii și desfășurării operațiilor militare, operațiilor speciale și altor acțiuni de apărare națională;

d) elaborează evaluări și estimări de informații militare privind situația operativă, capacitățile, intențiile și acțiunile factorilor externi care pot afecta apărarea națională;

e) asigură suportul informațional pentru realizarea măsurilor privind apărarea teritorială și rezistența națională, în condițiile legii;

f) cooperează și realizează schimbul de informații cu Serviciul de Informații și Securitate, Statul Major al Apărării și cu alte autorități competente;

g) asigură, în limitele competențelor sale, cooperarea cu structurile de informații militare ale statelor partenere și ale organizațiilor internaționale, în condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

h) exercită alte atribuții prevăzute de legislația în domeniul informațiilor militare și al apărării naționale.

(3) Activitățile Agenției Informații Militare se desfășoară cu respectarea competențelor stabilite de lege și a delimitării dintre activitatea de informații militare și atribuțiile celorlalte autorități din domeniul securității statului.

Articolul 39. Atribuțiile Serviciului de Protecție și Pază de Stat

(1) Serviciul de Protecție și Pază de Stat asigură, în condițiile legii, protecția persoanelor beneficiare de protecție de stat și paza obiectivelor necesare continuității exercitării autorității publice.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Serviciul de Protecție și Pază de Stat:

a) asigură trecerea subdiviziunilor și formațiunilor din subordine, care, în perioada stării de asediu şi de război, execută misiuni de apărare naţională, sub conducerea operativă a Statului Major al Apărării, în ordinea stabilită şi menține conducerea administrativă (suportul logistic şi de specialitate) a acestora;

b) asigură protecția persoanelor beneficiare de protecție de stat și continuitatea exercitării atribuțiilor acestora;

c) asigură paza și protecția sediilor de lucru, reședințelor oficiale, reședințelor de rezervă și a altor obiective destinate continuității exercitării atribuțiilor autorităților publice constituționale;

d) asigură protecția obiectivelor și a infrastructurii necesare conducerii strategice a statului, în limitele competențelor stabilite de lege;

e) asigură funcționarea și protecția sistemelor proprii de comunicații și informaționale necesare îndeplinirii misiunilor sale;

f) organizează și execută, în funcție de evoluția situației operative, măsurile de evacuare, relocare și însoțire a persoanelor beneficiare de protecție de stat;

g) cooperează cu autoritățile și instituțiile publice implicate în aplicarea măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război și coordonează, în limitele competențelor sale, forțele primite în sprijin pentru protecția persoanelor și obiectivelor;

h) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind protecția și paza de stat și apărarea națională.

(3) Măsurile de protecție și pază prevăzute de prezentul articol se realizează în condițiile legislației speciale privind protecția și paza de stat, prezentei legi și legislației privind apărarea națională.

Articolul 40. Atribuțiile Centrului Național de Management al Crizelor

(1) Centrul Național de Management al Crizelor asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, integrarea informațiilor privind situația națională, managementul operațional al consecințelor generate de aplicarea măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război și sprijinirea procesului decizional al autorităților competente.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Centrul Național de Management al Crizelor:

a) colectează, integrează, analizează și distribuie informațiile provenite de la autoritățile și instituțiile implicate, în vederea formării și menținerii imaginii situaționale integrate;

b) prezintă autorităților competente evaluări privind evoluția situației, impactul asupra populației, infrastructurii și serviciilor esențiale, precum și necesitățile de intervenție;

c) facilitează și coordonează, în limitele competențelor sale, cooperarea operațională dintre autoritățile administrației publice centrale și locale și celelalte structuri implicate în protecția populației, evacuare și asigurarea continuității serviciilor esențiale;

d) asigură coordonarea informațională și operațională a utilizării resurselor civile destinate gestionării consecințelor stării de asediu sau a stării de război, în condițiile legii;

e) asigură schimbul de informații operaționale cu autoritățile competente în domeniul apărării naționale, securității statului, ordinii publice și protecției civile;

f) asigură executarea deciziilor Consiliului Național de Securitate privind managementul situaţiilor de criză și monitorizează executarea măsurilor dispuse în domeniile ce țin de competența sa și informează autoritățile competente despre dificultățile, riscurile și necesitățile constatate;

g) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind managementul situațiilor de criză, prezenta lege și legislația privind apărarea națională.

(3) Centrul Național de Management al Crizelor nu exercită atribuții de comandă militară și nu substituie competențele autorităților din domeniul apărării naționale, securității statului sau ordinii publice.

Articolul 41. Atribuțiile Ministerului Finanțelor

(1) Ministerul Finanțelor asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, gestionarea resurselor financiare publice necesare aplicării măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Ministerul Finanțelor:

a) asigură executarea bugetului de stat în condițiile legislației finanțelor publice;

b) elaborează și prezintă Guvernului propunerile de rectificare a bugetului de stat necesare finanțării măsurilor de apărare națională, securitate a statului și protecție a populației;

c) asigură, potrivit competențelor sale, alocarea și finanțarea cheltuielilor aprobate pentru realizarea măsurilor aplicate pe durata stării de asediu sau a stării de război;

d) monitorizează și, în limitele competențelor stabilite de lege, exercită controlul asupra utilizării resurselor financiare publice alocate pentru realizarea acestor măsuri;

e) identifică și prezintă Guvernului propuneri privind sursele de finanțare necesare susținerii măsurilor de apărare națională și protecție a populației, în condițiile legislației finanțelor publice;

f) elaborează și prezintă Guvernului propunerile privind planificarea bugetară pentru exercițiile financiare următoare, ținând cont de necesitățile și consecințele financiare determinate de starea de asediu sau de starea de război;

g) asigură trecerea subdiviziunilor din subordine, care, în perioada stării de asediu şi de război, execută misiuni de apărare naţională, sub conducerea operativă a Statului Major al Apărării, în ordinea stabilită şi menține conducerea administrativă (suportul logistic şi de specialitate) a acestora;

h) exercită alte atribuții prevăzute de legislația finanțelor publice și apărarea națională.

Articolul 42. Atribuțiile Serviciului Vamal

(1) Serviciul Vamal asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, executarea măsurilor privind controlul vamal, circulația transfrontalieră a mărfurilor și controlul bunurilor relevante pentru apărarea națională, securitatea statului și protecția populației pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Serviciul Vamal:

a) aplică măsurile de restricționare, suspendare, interzicere sau autorizare specială a operațiunilor de import, export, reexport și tranzit, dispuse de autoritățile competente în condițiile legii;

b) asigură efectuarea cu prioritate a controlului vamal asupra transporturilor destinate apărării naționale, securității statului, protecției populației, asistenței militare și ajutorului umanitar;

c) previne, identifică și combate, potrivit competențelor sale, traficul ilicit de armament, muniții, explozivi, produse militare, mărfuri strategice și bunuri cu dublă utilizare;

d) aplică, în limitele competențelor sale și în condițiile legii, măsurile privind împiedicarea fluxurilor de mărfuri și tehnologii care pot fi utilizate pentru sprijinirea agresiunii împotriva Republicii Moldova sau pentru desfășurarea acțiunilor ostile;

e) aplică măsurile de control privind respectarea sancțiunilor internaționale, embargourilor și restricțiilor comerciale aplicabile Republicii Moldova, în condițiile legii;

f) asigură, potrivit legislației, regimul juridic al mărfurilor confiscate, abandonate sau intrate în proprietatea statului și cooperează cu autoritățile competente în vederea utilizării acestora pentru necesitățile apărării naționale sau protecției populației;

g) asigură schimbul operativ de informații cu autoritățile competente privind fluxurile transfrontaliere de mărfuri care pot afecta securitatea statului sau capacitatea de apărare;

h) exercită alte atribuții prevăzute de legislația vamală și apărarea națională și de alte acte normative aplicabile.

Articolul 43. Atribuțiile Centrului Național Anticorupție

(1) Centrul Național Anticorupție, în limitele competențelor stabilite de lege, contribuie la protejarea capacității de apărare a statului prin prevenirea, identificarea și combaterea faptelor de corupție și a altor infracțiuni de competența sa care pot afecta realizarea măsurilor de apărare națională, mobilizarea resurselor și funcționarea autorităților publice.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Centrul Național Anticorupție:

a) identifică, evaluează și monitorizează riscurile și vulnerabilitățile de corupție care pot afecta executarea măsurilor de mobilizare, administrarea resurselor destinate apărării naționale, utilizarea rezervelor de stat și de mobilizare, efectuarea rechizițiilor, achizițiile destinate apărării și gestionarea asistenței externe;

b) desfășoară, potrivit competențelor sale, activități de prevenire, depistare, documentare și investigare a faptelor de corupție și a altor infracțiuni de competența sa care afectează capacitatea de apărare a statului sau executarea măsurilor prevăzute de prezenta lege;

c) formulează și transmite autorităților competente recomandări privind prevenirea utilizării ilegale sau frauduloase a resurselor destinate apărării naționale și protecției populației;

d) informează autoritățile publice competente, în condițiile legii, cu privire la riscurile și vulnerabilitățile de corupție identificate care pot afecta apărarea națională, mobilizarea sau funcționarea autorităților publice;

e) cooperează și realizează schimbul de informații cu autoritățile și instituțiile publice competente, în limitele prevăzute de lege;

f) asigură trecerea subdiviziunilor din subordine, care, în perioada stării de asediu şi de război, execută misiuni de apărare naţională, sub conducerea operativă a Statului Major

al Apărării, în ordinea stabilită şi menține conducerea administrativă (suportul logistic şi de specialitate) a acestora;

g) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind activitatea Centrului Național Anticorupție și apărarea națională.

(3) Exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezentul articol nu aduce atingere independenței funcționale și operaționale a Centrului Național Anticorupție și se realizează cu respectarea competențelor stabilite prin legislația specială.

Articolul 44. Atribuțiile Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării

(1) Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, în limitele competențelor stabilite de lege, asigură coordonarea în domeniul comunicării strategice și sprijină autoritățile publice în consolidarea rezilienței informaționale a statului și în prevenirea și contracararea dezinformării și manipulării informaționale care pot afecta apărarea națională, securitatea statului sau ordinea constituțională.

(2) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Centrul:

a) coordonează, în limitele competențelor sale, comunicarea strategică interinstituțională și sprijină desfășurarea campaniilor de informare publică;

b) monitorizează, analizează și evaluează mediul informațional în vederea identificării riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților informaționale relevante pentru securitatea statului și apărarea națională;

c) elaborează și prezintă autorităților publice competente analize, evaluări și recomandări privind prevenirea și contracararea dezinformării, manipulării informaționale și altor acțiuni informaționale ostile;

d) sprijină autoritățile publice în elaborarea și transmiterea către populație a informațiilor de interes public privind măsurile aplicate pe durata stării de asediu sau a stării de război;

e) cooperează, în condițiile legii, cu autoritățile publice, furnizorii de servicii media, organizațiile societății civile și furnizorii de servicii și platforme digitale în domeniile ce țin de competența sa;

f) asigură schimbul de informații și coordonarea, potrivit competențelor sale, cu autoritățile responsabile de apărarea națională, securitatea statului și gestionarea situațiilor de criză;

g) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind comunicarea strategică și contracararea dezinformării și apărarea națională.

(3) Exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezentul articol nu poate constitui temei pentru restrângerea libertății de exprimare, a libertății presei sau a accesului la informațiile de interes public decât în cazurile și în condițiile expres prevăzute de lege.

Articolul 45. Atribuțiile Agenției pentru Securitate Cibernetică

(1) Agenția pentru Securitate Cibernetică asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, coordonarea în domeniul securității cibernetice civile și contribuie la protecția

spațiului cibernetic, precum și la menținerea rezilienței cibernetice a autorităților publice, infrastructurilor critice și serviciilor esențiale pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Agenția pentru Securitate Cibernetică:

a) monitorizează, analizează și, potrivit competențelor sale, gestionează incidentele de securitate cibernetică ce afectează sau pot afecta funcționarea autorităților publice, infrastructurile critice, serviciile esențiale, securitatea statului ori capacitatea de apărare;

b) coordonează, în limitele competențelor stabilite de lege, măsurile de prevenire, detectare, răspuns și remediere a incidentelor de securitate cibernetică;

c) acordă suport metodologic și tehnic autorităților publice și entităților supuse legislației în domeniul securității cibernetice pentru asigurarea continuității și rezilienței sistemelor informaționale și rețelelor de comunicații;

d) asigură schimbul operativ de informații cu autoritățile competente privind amenințările, vulnerabilitățile și incidentele de securitate cibernetică;

e) informează autoritățile competente cu privire la riscurile și incidentele de securitate cibernetică ce pot afecta apărarea națională, securitatea statului sau continuitatea funcționării autorităților publice și serviciilor esențiale;

f) cooperează, în condițiile legii, cu autoritățile și organismele competente din Republica Moldova, precum și cu partenerii externi, în domeniul prevenirii și gestionării incidentelor de securitate cibernetică;

g) exercită alte atribuții prevăzute de legislația în domeniul securității cibernetice și apărarea națională.

Articolul 46. Atribuțiile Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, continuitatea funcționării, securitatea și disponibilitatea infrastructurii informaționale și de comunicații guvernamentale necesare exercitării autorității publice, funcționării autorităților publice și realizării măsurilor de apărare națională și securitate a statului.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică:

a) asigură continuitatea funcționării infrastructurii informaționale și de comunicații guvernamentale, inclusiv a mijloacelor securizate de comunicații utilizate de autoritățile publice competente;

b) aplică măsurile tehnice și organizatorice necesare pentru protecția infrastructurii informaționale și de comunicații guvernamentale împotriva atacurilor cibernetice, incidentelor de securitate și altor acțiuni ostile;

c) asigură, potrivit priorităților stabilite în condițiile legii, restabilirea sistemelor informaționale și de comunicații guvernamentale afectate sau indisponibile;

d) acordă suport tehnic autorităților publice pentru menținerea continuității și securității sistemelor informaționale și de comunicații necesare exercitării atribuțiilor acestora;

e) asigură funcționarea și, după caz, dezvoltarea soluțiilor tehnice de comunicații securizate necesare continuității exercitării autorității publice;

f) cooperează și realizează schimbul de informații tehnice cu autoritățile competente în domeniul securității cibernetice, apărării naționale și securității statului, în limitele competențelor stabilite de lege;

g) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind activitatea Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică și apărarea națională.

Articolul 47. Atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Administrația Națională a Penitenciarelor asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, continuitatea funcționării sistemului administrației penitenciare, siguranța instituțiilor penitenciare și protecția persoanelor private de libertate.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Administrația Națională a Penitenciarelor:

a) adaptează organizarea și funcționarea instituțiilor penitenciare la condițiile determinate de starea de asediu sau de starea de război, cu respectarea drepturilor și garanțiilor prevăzute de lege pentru persoanele private de libertate;

b) instituie, în condițiile legii, măsuri suplimentare de pază, protecție și siguranță a instituțiilor penitenciare, a personalului și a persoanelor private de libertate, în raport cu riscurile generate de acțiuni militare, acte de sabotaj sau alte acțiuni ostile;

c) organizează și execută, în condițiile legii, evacuarea, transferul sau redislocarea persoanelor private de libertate din instituțiile aflate în zone afectate ori expuse unui pericol direct, asigurând continuitatea evidenței, pazei, asistenței medicale și a condițiilor de detenție;

d) asigură, atunci când o asemenea misiune îi este atribuită în condițiile legii, evidența, paza și tratamentul prizonierilor de război aflați în custodia sa, cu respectarea dreptului internațional umanitar;

e) asigură continuitatea asistenței medicale, alimentării și altor servicii esențiale necesare persoanelor private de libertate;

f) cooperează și realizează schimbul operativ de informații cu autoritățile competente privind situația instituțiilor penitenciare, riscurile de securitate, evacuarea și necesitățile de sprijin;

g) asigură trecerea subdiviziunilor din subordine, care, în perioada stării de asediu şi de război, execută misiuni de apărare naţională, sub conducerea operativă a Statului Major al Apărării, în ordinea stabilită şi menține conducerea administrativă (suportul logistic şi de specialitate) a acestora;

h) exercită alte atribuții prevăzute de legislația privind sistemul administrației penitenciare și apărarea națională.

Secțiunea a 5-a
Administrația publică centrală și locală

Articolul 48. Atribuțiile autorităților administrației publice centrale

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, autoritățile administrației publice centrale asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, continuitatea activității în domeniile de responsabilitate și participă la realizarea măsurilor privind apărarea națională, protecția populației și funcționarea statului.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), autoritățile administrației publice centrale:

a) asigură continuitatea exercitării atribuțiilor și funcționarea serviciilor publice din domeniile lor de competență, cu prioritate a serviciilor esențiale;

b) execută, potrivit competențelor, măsurile dispuse în condițiile prezentei legi și sarcinile stabilite prin documentele de planificare a apărării și mobilizării;

c) asigură pregătirea pentru mobilizare și executarea măsurilor de mobilizare ce revin autorităților și instituțiilor din subordine, în condițiile legii;

d) asigură administrarea și, în condițiile legii, utilizarea resurselor aflate în gestiune pentru necesitățile apărării naționale, protecției populației, bunurilor și infrastructurii critice și continuității activităților economice și sociale;

e) asigură, potrivit competențelor și sarcinilor de mobilizare stabilite, producerea, constituirea stocurilor și livrarea bunurilor și serviciilor necesare apărării naționale și protecției populației;

f) informează de îndată autoritățile competente despre riscurile, amenințările și disfuncționalitățile constatate în domeniile lor de competență care pot afecta apărarea națională, securitatea statului sau continuitatea serviciilor esențiale;

g) cooperează și realizează schimbul de informații cu autoritățile și instituțiile implicate în aplicarea măsurilor pe durata stării de asediu sau a stării de război, precum și asigură acţiunile de rezistenţă naţională;

h) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(3) În cazul în care, din cauza acțiunilor militare sau a altor circumstanțe determinate de starea de asediu ori de starea de război, o autoritate a administrației publice centrale nu își poate exercita temporar, în tot sau în parte, atribuțiile, Guvernul adoptă, în limitele competențelor sale și în condițiile legii, măsurile organizatorice necesare pentru asigurarea continuității funcțiilor și serviciilor publice respective.

(4) Exercitarea temporară a unor atribuții de către o altă autoritate publică se poate dispune numai în cazurile și în limitele permise de lege și nu poate viza atribuțiile care, prin Constituție sau prin lege, sunt conferite exclusiv unei anumite autorități.

(5) Autoritatea ale cărei atribuții sunt exercitate temporar de o altă autoritate acordă sprijinul necesar pentru asigurarea continuității activității, inclusiv prin transmiterea informațiilor și punerea la dispoziție a resurselor, în condițiile legii.

Articolul 49. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, autoritățile administrației publice locale asigură, în limitele competențelor stabilite de lege, continuitatea administrației publice locale și participă la aplicarea măsurilor dispuse la nivel teritorial.

(2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), autoritățile administrației publice locale:

a) execută, potrivit competențelor, măsurile de menţinere a regimului stării de asediu şi de război pe teritoriul administrativ-teritorial, dispuse de autoritățile competente și asigură cooperarea și schimbul de informații cu autoritățile și structurile implicate în aplicarea acestora;

b) cooperează cu consiliile teritoriale de apărare, cu Forțele Armate și cu celelalte forțe destinate apărării naționale;

c) participă, în condițiile legii și potrivit documentelor de planificare, la pregătirea și executarea măsurilor de mobilizare, apărare teritorială și protecție civilă, inclusiv la înștiințarea și sprijinirea adunării resurselor umane de mobilizare și la punerea la dispoziție a bunurilor supuse rechiziției;

d) organizează, în limitele competențelor, măsurile privind evacuarea și adăpostirea populației, informarea acesteia cu privire la măsurile aplicate, regulile de comportament și rutele de evacuare, precum și sprijinirea persoanelor afectate;

e) asigură, potrivit sarcinilor de mobilizare stabilite în condițiile legii, adaptarea activității instituțiilor și întreprinderilor din subordine la condițiile stării de război;

f) acordă, în limitele competențelor și resurselor disponibile, sprijin logistic, material și administrativ Forțelor Armate și celorlalte forțe destinate apărării naționale;

g) participă, în condițiile legii, la executarea rechizițiilor și la organizarea prestărilor de servicii în interes public;

h) participă la constituirea, pregătirea și sprijinirea formațiunilor de apărare teritorială, potrivit legislației și documentelor de planificare aplicabile;

i) asigură, potrivit competențelor, continuitatea serviciilor publice locale esențiale;

j) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(3) În cazul în care, din cauza acțiunilor militare sau a altor circumstanțe determinate de starea de asediu ori de starea de război, o autoritate a administrației publice locale nu își poate exercita temporar atribuțiile, continuitatea exercitării funcțiilor și serviciilor publice locale se asigură în condițiile stabilite expres de lege, cu respectarea principiilor autonomiei locale și descentralizării.

CAPITOLUL V
APĂRAREA TERITORIALĂ ȘI REZISTENȚA NAȚIONALĂ

Articolul 50. Consiliile teritoriale de apărare

(1) Consiliile teritoriale de apărare planifică, organizează și coordonează activitățile de apărare, securitate și management al situațiilor de criză în unitățile administrativ-teritoriale din raza lor de responsabilitate.

(2) Consiliile teritoriale de apărare se constituie la nivelul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea – raioane, al municipiilor Chișinău și Bălți și sunt prezidate de:

a) președintele raionului – pentru raioane;

b) primarul general al municipiului Chișinău – pentru municipiul Chișinău;

c) primarul municipiului Bălți – pentru municipiul Bălți.

(3) Componența nominală a consiliului teritorial de apărare include, de regulă:

a) președintele raionului – în calitate de președinte al consiliului;

b) reprezentantul Guvernului în teritoriu, pentru raioane, sau, după caz, persoana care exercită atribuțiile acestuia – în calitate de vicepreședinte al consiliului teritorial de apărare;

c) comandantul organului administrativ-militar teritorial sau reprezentantul acestuia – în calitate de vicepreședinte al consiliului teritorial de apărare;

d) conducătorul structurii teritoriale a Ministerului Afacerilor Interne;

e) conducătorul structurii teritoriale a Serviciului de Informații și Securitate;

f) conducătorul structurii teritoriale a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;

g) conducătorul serviciului responsabil de mobilizarea economiei;

h) reprezentantul aparatului președintelui raionului – în calitate de secretar;

i) alți reprezentanți ai autorităților și instituțiilor publice teritoriale, stabiliți prin regulament, precum și alte persoane desemnate, după caz, de președintele consiliului teritorial de apărare.

(4) Componența-cadru, modul de constituire și de funcționare a consiliilor teritoriale de apărare, precum și modul de exercitare a atribuțiilor președintelui consiliului în cazul imposibilității exercitării acestora se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern pe timp de pace.

(5) În cazul imposibilității exercitării atribuțiilor de către președintele consiliului teritorial de apărare, înlocuirea acestuia se realizează potrivit regulamentului prevăzut la alin. (4). Până la înlocuire, atribuțiile sunt exercitate de persoana care îndeplinește funcția de vicepreședinte sau, în lipsa acesteia, de persoana desemnată potrivit regulamentului.

(6) În exercitarea atribuțiilor sale, consiliul teritorial de apărare:

a) organizează punerea în aplicare, la nivel teritorial, a măsurilor dispuse de autoritățile competente și de Consiliul Național de Securitate și coordonează aplicarea măsurilor prevăzute în planurile teritoriale de apărare, de mobilizare și în alte documente de planificare;

b) planifică, organizează și realizează măsurile de pregătire pentru timp de război a autorităților administrației publice locale, operatorilor economici, instituțiilor publice, populației și teritoriului respectiv;

c) asigură aplicarea, la nivel teritorial, a măsurilor specifice stării de asediu sau stării de război și cooperarea dintre autoritățile administrației publice locale și structurile forțelor destinate apărării naționale;

d) conduce pregătirea și întrebuințarea formațiunilor de apărare teritorială care nu au fost trecute sub conducerea operațională a Statului Major al Apărării;

e) asigură condițiile administrative, logistice și de infrastructură necesare forțelor dislocate în teritoriu;

f) monitorizează executarea măsurilor și informează autoritățile competente cu privire la situația din teritoriu;

g) asigură protecția și evacuarea populației;

h) organizează și controlează activitatea de asigurare a necesităților Forțelor Armate și ale celorlalte forțe destinate apărării naționale cu resurse de apărare disponibile în teritoriu;

i) coordonează, organizează și controlează activitatea de pregătire și de asigurare a acțiunilor de luptă ale forțelor destinate apărării naționale;

j) asigură managementul situațiilor de criză la nivel teritorial.

(7) Hotărârile consiliului teritorial de apărare sunt obligatorii pentru autoritățile și entitățile implicate la nivel teritorial și nu pot contraveni actelor autorităților centrale competente.

Articolul 51. Formațiunile de apărare teritorială

(1) Formațiunile de apărare teritorială execută, în condițiile legii, misiunile stabilite prin documentele de planificare a apărării naționale și a mobilizării, precum și prin actele de comandament cu caracter militar emise de autoritățile competente.

(2) Formațiunile de apărare teritorială sau părți ale acestora pot fi trecute, în condițiile legii, sub conducerea operațională a Statului Major al Apărării, potrivit art. 31 alin. (3).

(3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), formațiunile de apărare teritorială:

a) sprijină Forțele Armate și celelalte forțe destinate apărării naționale, inclusiv prin asigurarea necesităților structurilor implicate în acțiuni de apărare;

b) participă la protecția obiectivelor de importanță strategică, a infrastructurii critice și la securizarea zonelor și localităților stabilite;

c) participă la executarea măsurilor de protecție civilă, evacuare și adăpostire a populației, precum și la limitarea consecințelor acțiunilor militare;

d) acordă sprijin structurilor teritoriale ale Ministerului Afacerilor Interne pentru menținerea ordinii și securității publice, în condițiile legii;

e) cooperează cu autoritățile administrației publice locale, consiliile teritoriale de apărare și structurile forțelor destinate apărării naționale;

f) îndeplinesc alte misiuni prevăzute de legislația privind apărarea națională și apărarea teritorială.

(4) Organizarea, constituirea, pregătirea, încadrarea și modul de funcționare a formațiunilor de apărare teritorială se stabilesc prin legislația privind apărarea națională și prin regulamentul privind apărarea teritorială, aprobat de Guvern.

(5) Pe durata îndeplinirii misiunilor prevăzute de lege, persoanele încadrate în formațiunile de apărare teritorială beneficiază de garanțiile și protecția prevăzute de legislația națională și, după caz, de dreptul internațional umanitar, în funcție de statutul și misiunile acestora.

Articolul 52. Organizarea rezistenței naționale

(1) Rezistența națională se organizează și se desfășoară pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) Conducerea strategică a rezistenței naționale se exercită de Consiliul Național de Securitate.

(3) Coordonarea rezistenței naționale se realizează de Comandamentul Suprem al Forțelor Armate prin intermediul Statului Major al Apărării, în cooperare cu autoritățile competente, potrivit atribuțiilor stabilite de lege.

(4) Acțiunile speciale de rezistență națională se execută de forțe destinate apărării naționale, precum și de alte structuri și persoane desemnate în condițiile legii, potrivit documentelor de planificare și actelor de comandament cu caracter militar.

(5) Autoritățile administrației publice centrale și locale, operatorii infrastructurilor critice și alte persoane juridice implicate participă la realizarea măsurilor de rezistență națională, potrivit competențelor și obligațiilor stabilite de lege și documentele de planificare aplicabile.

(6) Informațiile privind planificarea, organizarea, capacitățile și modul de desfășurare a rezistenței naționale care întrunesc condițiile prevăzute de legislația privind secretul de stat se clasifică și se protejează în conformitate cu aceasta.

Articolul 53. Planificarea rezistenței naționale

(1) Rezistența națională se desfășoară pe durata stării de asediu sau a stării de război, în baza Planului național al rezistenței naționale.

(2) Planul național al rezistenței naționale se elaborează de Ministerul Apărării în colaborare cu Serviciul Consiliului Național de Securitate, în cooperare cu Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Informații Militare și celelalte autorități competente, face parte din sistemul documentelor de planificare a securității naționale și stabilește măsurile necesare organizării și desfășurării rezistenței naționale.

(3) Autoritățile și structurile implicate asigură, din timp de pace, potrivit competențelor stabilite de lege și documentelor de planificare, pregătirea personalului, resurselor, infrastructurii și capacităților necesare realizării Planului național al rezistenței naționale.

(4) Planul național al rezistenței naționale se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Apărării, după avizarea de către Consiliul Național de Securitate.

(5) Planul național al rezistenței naționale se actualizează anual sau ori de câte ori este necesar, în funcție de evoluția amenințărilor, modificarea cadrului normativ și instituțional ori alte circumstanțe relevante. Actualizarea se supune aceleiași proceduri de aprobare ca și planul inițial.

CAPITOLUL VI
REGIMUL MĂSURILOR SPECIALE

Articolul 54. Regimul general și categoriile măsurilor speciale

(1) Măsurile speciale se dispun și se aplică de autoritățile competente, în condițiile prezentei legi, pe durata stării de asediu sau a stării de război.

(2) Măsurile speciale se dispun și se aplică cu respectarea principiilor prevăzute la art. 5 și a garanțiilor privind restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți prevăzute la art. 18.

(3) Guvernul coordonează și monitorizează, potrivit competențelor sale, aplicarea măsurilor speciale.

(4) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, autoritățile competente pot dispune măsuri speciale în următoarele domenii:

a) apărarea națională, mobilizarea, utilizarea resurselor economice și logistice și mobilizarea industriei naționale de apărare;

b) protecția obiectivelor de importanță strategică, a infrastructurilor critice și a spațiului aerian național;

c) asigurarea continuității exercitării autorității publice și a funcționării serviciilor esențiale;

d) asigurarea continuității și rezilienței sistemului financiar și economic;

e) stabilirea, în condițiile legii, a unor regimuri speciale de activitate pentru autorități publice, instituții și operatori economici, atunci când acestea sunt necesare pentru apărarea națională, mobilizare, protecția populației sau funcționarea serviciilor esențiale;

f) menținerea ordinii și securității publice;

g) protecția populației, inclusiv evacuarea, adăpostirea, măsurile de protecție civilă, de carantină și măsurile sanitaro-antiepidemice;

h) regimul circulației persoanelor, bunurilor și mijloacelor de transport, inclusiv regimul de traversare a frontierei de stat și instituirea unor restricții temporare de circulație, în condițiile legii;

i) protecția spațiului informațional, a comunicațiilor electronice și asigurarea securității cibernetice;

j) efectuarea rechizițiilor și prestarea de servicii în interes public, în condițiile legii;

k) asigurarea accesului populației la alimente, medicamente, energie și alte bunuri și servicii de strictă necesitate, inclusiv, atunci când este necesar, prin raționalizarea temporară a consumului;

l) măsuri privind raporturile de muncă și utilizarea resurselor umane necesare apărării naționale, mobilizării și continuității serviciilor esențiale, în cazurile și condițiile prevăzute de lege;

m) măsuri în domeniul justiției și executării silite, potrivit capitolului VII;

n) alte măsuri expres prevăzute de prezenta lege.

(5) Pe durata stării de război, în plus față de măsurile prevăzute la alin. (4), pot fi dispuse, potrivit competențelor constituționale și legale și cu respectarea dreptului internațional, măsuri în raport cu statul agresor și, după caz, cu entitățile asociate acestuia, inclusiv:

a) ruperea relațiilor diplomatice sau suspendarea relațiilor politice, economice, comerciale, științifice ori de altă natură;

b) suspendarea, denunțarea sau încetarea aplicării tratatelor internaționale bilaterale, în condițiile legislației privind tratatele internaționale și ale dreptului internațional;

c) instituirea unor măsuri speciale de control, supraveghere sau restricționare privind bunurile și interesele patrimoniale ale statului agresor și ale entităților asociate acestuia, în condițiile legii și cu respectarea obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova;

d) alte măsuri expres prevăzute de lege sau rezultate din drepturile și obligațiile Republicii Moldova potrivit dreptului internațional.

(6) Actul prin care se dispune o măsură specială se emite în formă scrisă, se motivează și cuprinde cel puțin temeiul legal și factual, scopul, conținutul măsurii, domeniul și limitele

sale de aplicare, teritoriul și, după caz, categoriile de persoane vizate, durata, autoritatea responsabilă de executare.

CAPITOLUL VII
ÎNFĂPTUIREA JUSTIȚIEI ȘI EXECUTAREA SILITĂ

Articolul 55. Înfăptuirea justiției și executarea silită pe durata stării de asediu sau a stării de război

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, activitatea instanțelor judecătorești și a procuraturii continuă. Justiția se înfăptuiește numai de instanțele judecătorești constituite în condițiile legii. Constituirea instanțelor extraordinare și a structurilor extraordinare de urmărire penală este interzisă.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii adoptă, în limitele competențelor stabilite de lege, măsurile organizatorice necesare pentru asigurarea continuității activității instanțelor judecătorești, inclusiv desfășurarea temporară a activității în alte sedii și alte măsuri necesare în cazul în care funcționarea unei instanțe este afectată de acțiuni militare sau de alte circumstanțe determinate de starea de asediu ori de starea de război.

(3) În cazul în care judecarea unei cauze de către instanța competentă este imposibilă sau grav îngreunată din motivele prevăzute la alin. (2), competența teritorială poate fi modificată în condițiile și potrivit procedurii prevăzute de lege.

(4) Consiliul Superior al Procurorilor și Procurorul General, potrivit competențelor stabilite de lege, adoptă măsurile organizatorice necesare pentru asigurarea continuității activității procuraturii, inclusiv redistribuirea temporară a sarcinilor și exercitarea atribuțiilor de către alte procuraturi.

(5) Autoritățile competente asigură, potrivit atribuțiilor stabilite de lege, protecția sediilor instanțelor judecătorești și ale procuraturii, precum și securitatea judecătorilor, procurorilor, personalului și participanților la proces.

(6) Judecarea cauzelor civile continuă pe durata stării de asediu sau a stării de război. Suspendarea sau amânarea judecării poate fi dispusă în condițiile legii atunci când examinarea cauzei este împiedicată în mod obiectiv de acțiuni militare, de imposibilitatea funcționării instanței competente, de participarea unei părți la mobilizare ori de alte circumstanțe determinate de starea de asediu sau de starea de război.

(7) Se examinează cu prioritate cauzele civile a căror amânare ar putea afecta grav sau ireparabil drepturile și interesele legitime ale persoanelor, în special:

a) cauzele privind emiterea ordinelor de protecție și aplicarea măsurilor de protecție a victimelor;

b) cauzele privind luarea în custodie publică și spitalizarea forțată;

c) alte cauze a căror amânare ar putea cauza prejudicii grave sau ireparabile.

(8) Activitatea organelor de urmărire penală, a judecătorilor de instrucție și a instanțelor judecătorești în cauzele penale continuă pe durata stării de asediu sau a stării de război, cu respectarea legislației procesual-penale. Urmărirea penală se desfășoară cu celeritate, în măsura permisă de circumstanțele existente și cu respectarea garanțiilor procesuale.

(9) Suspendarea examinării unei cauze penale poate fi dispusă numai în cazurile prevăzute de lege și atunci când continuarea procesului este împiedicată în mod obiectiv de acțiuni militare sau de alte circumstanțe determinate de starea de asediu ori de starea de război.

(10) Se examinează cu prioritate cauzele penale privind:

a) persoanele reținute, arestate preventiv sau supuse altor măsuri preventive privative de libertate, inclusiv procedurile privind verificarea legalității detenției;

b) infracțiunile flagrante, atunci când efectuarea actelor procesuale nu poate fi amânată;

c) măsurile de protecție a victimelor;

d) măsurile de siguranță cu caracter medical;

e) cooperarea judiciară internațională în materie penală, atunci când amânarea poate afecta drepturile persoanelor sau executarea obligațiilor internaționale;

f) infracțiunile contra păcii și securității omenirii și infracțiunile de război;

g) alte cauze a căror amânare ar putea afecta grav drepturile persoanelor, ordinea publică sau securitatea statului.

(11) Termenele procedurale se mențin în măsura în care respectarea lor este posibilă. Atunci când efectuarea unui act de procedură este împiedicată de acțiuni militare sau de alte circumstanțe obiective determinate de starea de asediu ori de starea de război, se aplică mecanismele privind suspendarea, întreruperea, prelungirea sau repunerea în termen prevăzute de legislația procesuală.

(12) După încetarea circumstanțelor care au determinat suspendarea sau amânarea examinării unei cauze, procedura se reia fără întârziere, în condițiile legii.

(13) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, activitatea executorilor judecătorești și procedurile de executare silită continuă, în condițiile legislației privind executarea silită.

(14) În cazul în care efectuarea unor acte de executare silită este imposibilă sau grav îngreunată ca urmare a acțiunilor militare, evacuării populației, restricțiilor de acces, imposibilității accesului la bunurile urmărite ori a altor circumstanțe obiective determinate de starea de asediu sau de starea de război, executarea silită poate fi amânată sau suspendată în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

(15) La efectuarea executării silite se respectă regimul juridic special aplicabil bunurilor rechiziționate, bunurilor destinate mobilizării, rezervelor de stat și de mobilizare, obiectivelor de importanță strategică, infrastructurilor critice, precum și altor bunuri supuse unor măsuri speciale în condițiile legii.

(16) În măsura în care circumstanțele permit continuarea executării silite, se acordă prioritate executării documentelor executorii care privesc obligații de întreținere, repararea prejudiciului cauzat vieții sau sănătății, plata salariilor și altor drepturi de natură socială, precum și altor creanțe a căror neexecutare poate afecta grav drepturile și interesele legitime ale persoanelor.

(17) După încetarea circumstanțelor care au determinat amânarea sau suspendarea executării silite, procedura de executare se reia fără întârziere, în condițiile legii.

CAPITOLUL VIII
COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ȘI ASISTENȚA EXTERNĂ

Articolul 56. Cooperarea internațională

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, autoritățile publice competente asigură, potrivit atribuțiilor stabilite de lege, dezvoltarea și coordonarea cooperării internaționale în domeniul apărării naționale, securității statului, protecției populației civile și gestionării consecințelor acțiunilor militare.

(2) Cooperarea internațională se realizează în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, legislația națională, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și celelalte norme aplicabile ale dreptului internațional, cu respectarea statutului de neutralitate permanentă al Republicii Moldova.

(3) Participarea personalului străin și a reprezentanților organizațiilor internaționale la activități desfășurate pe teritoriul Republicii Moldova în domeniul apărării, securității și protecției populației se realizează în condițiile legislației naționale și ale tratatelor internaționale aplicabile.

Articolul 57. Asistența externă

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Republica Moldova poate solicita, primi și utiliza asistență externă din partea statelor partenere, organizațiilor internaționale și altor entități, în condițiile Constituției, ale legislației naționale, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și cu respectarea statutului de neutralitate permanentă.

(2) Asistența externă poate include bunuri, servicii, echipamente, armament și tehnică militară, sprijin financiar, asistență medicală și umanitară, instruire, consultanță, schimb de informații, precum și alte forme de sprijin, în condițiile legii.

(3) Solicitarea asistenței externe se realizează de Guvern, în coordonare cu autoritățile publice competente, potrivit atribuțiilor acestora.

(4) Primirea și utilizarea asistenței externe în domeniul militar se realizează în condițiile legii, cu informarea Parlamentului, prin comisia parlamentară competentă, cu respectarea legislației privind secretul de stat.

(5) În cazurile în care urgența situației nu permite informarea prealabilă prevăzută la alin. (4), Parlamentul, prin comisia parlamentară competentă, este informat de îndată ce circumstanțele permit, dar nu mai târziu de 72 de ore de la primirea asistenței.

Articolul 58. Participarea voluntară a cetățenilor străini și a apatrizilor

(1) Pe durata stării de asediu sau a stării de război, cetățenii străini și apatrizii care au împlinit vârsta de 18 ani pot participa voluntar la apărarea națională, prin înrolarea în Forțele Armate sau, în condițiile legii, în formațiunile de apărare teritorială.

(2) Persoanele înrolate potrivit alin. (1) beneficiază de statutul juridic, drepturile, garanțiile și protecția și sunt supuse obligațiilor și răspunderii corespunzătoare formei de încadrare, potrivit legislației naționale și, după caz, normelor aplicabile ale dreptului internațional umanitar.

(3) Nu pot fi înrolate:

a) persoanele condamnate pentru infracțiuni contra securității statului, infracțiuni de terorism, criminalitate organizată, trafic de persoane, trafic de droguri sau pentru alte infracțiuni incompatibile cu serviciul militar, în condițiile legii;

b) persoanele în privința cărora, în urma verificărilor efectuate în condițiile legii, au fost identificate riscuri pentru securitatea statului;

c) cetățenii statului agresor, în condițiile stabilite de lege.

(4) Cetățenii străini și apatrizii pot participa și la activități de sprijin pentru apărarea națională, fără participare directă la ostilități, în condițiile legii. Participarea la asemenea activități nu conferă statut militar.

(5) Condițiile și procedura de selectare, verificare, înrolare, evidență și încetare a participării voluntare se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern, în limitele prevăzute de lege.

CAPITOLUL IX
RĂSPUNDEREA

Articolul 59. Răspunderea

(1) Persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile prezentei legi sau nu respectă măsurile dispuse în temeiul acesteia poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz, în condițiile legii.

(2) Persoanele cu funcții de răspundere din cadrul autorităților publice, instituțiilor publice și persoanelor juridice de drept public sau privat care nu își îndeplinesc ori își îndeplinesc necorespunzător obligațiile stabilite de prezenta lege răspund în condițiile legii.

(3) Răspunderea persoanelor prevăzute la alin. (2) nu exclude răspunderea patrimonială a autorității publice, instituției sau persoanei juridice pentru prejudiciile cauzate prin activitatea acesteia, în condițiile legii.

(4) Executarea unui ordin sau a unei dispoziții a superiorului ierarhic nu exonerează persoana de răspundere în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

(5) Persoanele care dispun sau aplică în mod ilegal, abuziv ori disproporționat măsurile prevăzute de prezenta lege răspund în condițiile legii.

(6) Prejudiciile cauzate prin acte sau măsuri ilegale, abuzive ori disproporționate se repară în condițiile legii. În cazurile prevăzute de lege, statul sau autoritatea publică are drept de regres împotriva persoanei vinovate.

CAPITOLUL X
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 60. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2027.

(2) Până la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) Guvernul va aproba actele normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi și va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta;

b) autoritățile publice competente vor aduce actele emise în domeniile reglementate de prezenta lege în concordanță cu prevederile acesteia;

c) autoritățile publice competente vor actualiza documentele de planificare, planurile, procedurile operaționale și actele administrative interne necesare aplicării prezentei legi.

(3) Actele normative și administrative emise în temeiul Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război continuă să se aplice, în măsura în care nu contravin prezentei legi, până la modificarea, abrogarea sau înlocuirea acestora potrivit competențelor legale.

(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132–137, art. 696), cu modificările ulterioare.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind regimurile juridice speciale cu caracter excepțional

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege privind regimurile juridice speciale cu caracter excepțional (în continuare – proiectul de lege) a fost elaborat de Ministerul Apărării.

Proiectul stabilește cadrul juridic privind instituirea, prelungirea, modificarea și încetarea stării de asediu și a stării de război, atribuțiile autorităților publice, mecanismele de conducere și coordonare, măsurile speciale aplicabile, drepturile și obligațiile persoanelor fizice și juridice, garanțiile privind drepturile și libertățile fundamentale, apărarea teritorială și rezistența națională, particularitățile înfăptuirii justiției și ale executării silite, cooperarea internațională, asistența externă și răspunderea juridică.

Elaborarea proiectului răspunde necesității adaptării legislației la evoluțiile mediului de securitate și la cadrul normativ și instituțional adoptat în ultimii ani în domeniul securității naționale, apărării și managementului situațiilor de criză, cu menținerea controlului democratic, a continuității funcționării statului și a garanțiilor statului de drept.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului de lege este determinată de necesitatea corelării și dezvoltării cadrului normativ și de politici în domeniul securității și apărării naționale, în special cu:

– prevederile Legii nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova și ale decretelor Președintelui Republicii Moldova nr. 428/2025 privind constituirea Consiliului Național de Securitate și nr. 562/2026 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național de Securitate, care configurează rolul Consiliului Național de Securitate în sistemul actual de coordonare strategică;

– prevederile Legii nr. 230/2025 pentru modificarea unor acte normative (aspecte privind sistemul național de apărare), inclusiv cele referitoare la agresiunea armată, forțele destinate apărării naționale, Comandamentul Suprem al Forțelor Armate și Statul Major al Apărării;

– prevederile Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză. Potrivit art. 1 alin. (2) din această lege, prevederile sale nu se aplică situațiilor de criză care pot conduce la declararea stării de asediu sau a stării de război, ceea ce impune existența unui cadru juridic special, coerent și distinct pentru aceste regimuri;

– prevederile Legii nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, în partea ce ține de identificarea, prevenirea și contracararea amenințărilor la adresa securității statului și de cooperarea instituțională în condițiile stării de asediu sau ale stării de război;

– Strategia națională de apărare a Republicii Moldova pentru anii 2024–2034, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 319/2024, care stabilește necesitatea

clarificării nivelurilor de conducere ale sistemului național de apărare, a responsabilităților componentelor acestuia și a dezvoltării conceptului de rezistență națională;

– Strategia militară a Republicii Moldova pentru anii 2025–2035, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2025, care prevede dezvoltarea cadrului normativ și instituțional în domeniul apărării și al rezistenței naționale.

La elaborarea proiectului au fost avute în vedere, de asemenea, constatările și recomandările formulate în Raportul de evaluare ex-post de impact a Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, în măsura în care acestea sunt relevante pentru reglementarea stării de asediu și a stării de război.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Necesitatea elaborării proiectului este determinată de evoluția mediului de securitate, de modificarea cadrului instituțional și normativ în domeniul securității și apărării naționale, precum și de necesitatea asigurării unui mecanism juridic coerent pentru funcționarea statului în condițiile stării de asediu sau ale stării de război.

Cadrul existent este reglementat în principal de Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război. După adoptarea Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză și a altor acte normative din domeniul securității și apărării, reglementarea stării de asediu și a stării de război necesită o restructurare conceptuală și instituțională.

Principalele probleme identificate vizează:

– delimitarea clară a stării de asediu și a stării de război de situațiile de criză gestionate potrivit Legii nr. 248/2025;

– definirea coerentă a temeiurilor pentru instituirea stării de asediu și a stării de război și detalierea actelor de agresiune armată;

– stabilirea unei proceduri clare pentru instituire, prelungire, modificare, trecerea de la o stare la alta și încetarea acestor regimuri;

– reglementarea reacției imediate a statului în cazul unei agresiuni armate și a raporturilor dintre Parlament, Președintele Republicii Moldova, Guvern și autoritățile din sistemul național de apărare;

– stabilirea conținutului minim al actelor de instituire, inclusiv a autorităților responsabile, măsurilor speciale și, după caz, a abilitărilor temporare pentru adoptarea unor decizii prin derogare de la prevederile actelor normative, în limitele stabilite de lege și de actul de instituire;

– consolidarea garanțiilor privind legalitatea, necesitatea, proporționalitatea și caracterul temporar al restrângerilor exercițiului unor drepturi și libertăți;

– asigurarea continuității exercitării autorității publice, a serviciilor esențiale, a justiției și a executării silite;

– delimitarea rolurilor Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Consiliului Național de Securitate, Comandamentului Suprem al Forțelor Armate, Ministerului Apărării și Statului Major al Apărării;

– corelarea mecanismelor de management al situațiilor de criză cu sistemul de conducere și coordonare aplicabil stării de asediu sau stării de război;

– dezvoltarea cadrului juridic privind apărarea teritorială, consiliile teritoriale de apărare, formațiunile de apărare teritorială și rezistența națională;

– stabilirea obligațiilor persoanelor fizice și juridice în domeniul mobilizării, rechizițiilor, protecției civile și executării sarcinilor de apărare;

– reglementarea cooperării internaționale, asistenței externe și a participării voluntare a cetățenilor străini și a apatrizilor la apărarea națională;

– instituirea unor dispoziții finale și tranzitorii care să permită corelarea cadrului normativ și a documentelor de planificare cu noua lege.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul propune adoptarea unei legi noi privind regimurile juridice speciale cu caracter excepțional și abrogarea Legii nr. 212/2004. Soluția este justificată de amploarea modificărilor conceptuale, instituționale și procedurale, precum și de necesitatea corelării cu Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză și cu cadrul actual al securității și apărării naționale.

În forma actuală, proiectul cuprinde 60 de articole, grupate în 10 capitole.

I. Capitolul I – DISPOZIȚII GENERALE (art. 1–5)

Articolele 1 și 2 stabilesc obiectul, scopul și domeniul de aplicare al legii. Reglementarea vizează întreg teritoriul Republicii Moldova, iar măsurile specifice se aplică în limitele teritoriale și temporale stabilite prin actele de instituire sau prelungire. Proiectul delimitează expres starea de asediu și starea de război de situațiile de criză care se gestionează potrivit Legii nr. 248/2025 și altor acte normative aplicabile.

Articolul 3 definește noțiunile esențiale: regimurile juridice speciale cu caracter excepțional; starea de asediu, starea de război, iminența agresiunii armate, notificarea prealabilă de război, măsurile speciale și serviciile esențiale. Articolul 4 stabilește cadrul normativ aplicabil și regula interpretării stricte a normelor care permit măsuri speciale și restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți.

Articolul 5 consacră principiile legalității, necesității și proporționalității, caracterului excepțional și temporar, controlului democratic, unității de acțiune, continuității autorității publice, protecției populației, respectării dreptului internațional umanitar, cooperării internaționale, adaptării măsurilor la evoluția situației și continuității aplicării legislației. În același timp, proiectul permite, în condițiile legii și ale actului de instituire, abilitarea expresă a autorităților publice competente pentru adoptarea unor decizii temporare prin derogare de la prevederile actelor normative.

II. Capitolul II – INSTITUIREA ȘI ÎNCETAREA STĂRII DE ASEDIU SAU DE RĂZBOI (art. 6–14)

Articolul 6 diferențiază circumstanțele care pot justifica instituirea stării de asediu de cele care fundamentează starea de război. Pentru starea de asediu sunt prevăzute iminența unei agresiuni armate și alte acțiuni ori amenințări grave cu componentă militară identificabilă, cu aplicarea principiului subsidiarității față de mecanismele de management al situațiilor de criză. Pentru starea de război sunt prevăzute agresiunea armată, declararea războiului sau notificarea prealabilă a operațiunilor militare.

Articolul 7 reglementează reacția constituțională în cazul unei agresiuni armate, inclusiv declararea stării de război prin decretul Președintelui Republicii Moldova,

contrasemnarea de către Prim-ministru, informarea și convocarea Parlamentului, precum și notificarea Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite cu privire la măsurile întreprinse în exercitarea dreptului la autoapărare.

Articolul 8 stabilește procedura generală de instituire prin hotărâre a Parlamentului, conținutul propunerii, obligația autorităților competente de a prezenta informații și evaluări și termenul de examinare. Sunt reglementate, de asemenea, notificările internaționale privind derogările de la obligațiile asumate în materia drepturilor omului.

Articolul 9 stabilește conținutul obligatoriu al actelor de instituire. Acestea vor indica temeiurile și circumstanțele, teritoriul, data și ora, durata, măsurile speciale, eventualele restrângeri ale exercițiului unor drepturi și libertăți, autoritățile responsabile, măsurile privind continuitatea funcționării statului, mobilizarea și justiția. Totodată, actul poate abilita expres autoritățile publice competente să adopte deciziile necesare pentru aplicarea măsurilor impuse de starea instituită, inclusiv prin derogare de la prevederile actelor normative, în condițiile stabilite de lege.

Articolele 10–14 reglementează durata și prelungirea stării de asediu, durata și încetarea stării de război, trecerea de la o stare la alta, încetarea stării de asediu și efectele juridice ale actelor și măsurilor. Regula generală este continuitatea aplicării actelor normative, cu posibilitatea unor derogări temporare dispuse în cadrul legal special și cu protejarea drepturilor dobândite și a obligațiilor născute în mod legal.

III. Capitolul III – FUNCȚIONAREA STATULUI, DREPTURILE ȘI GARANȚIILE APLICĂRII (art. 15–21)

Capitolul consacră continuitatea exercitării autorității publice și a funcționării statului, regulile privind alegerile și referendumurile, informarea publică și accesul la informații.

Articolul 18 instituie garanții detaliate pentru restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți: legalitate, necesitate, proporționalitate, caracter temporar, nediscriminare, menținerea accesului la justiție și a dreptului la apărare, control judecătoresc și constituțional, cooperarea cu Avocatul Poporului și raportarea periodică a Guvernului către Parlament.

Articolul 19 reglementează protecția persoanelor afectate și repararea prejudiciilor. Articolul 20 stabilește obligațiile persoanelor fizice, inclusiv ale rezerviștilor și ale cetățenilor aflați în străinătate care sunt supuși obligațiilor de mobilizare și cărora le-a fost comunicată obligația de prezentare. Articolul 21 reglementează obligațiile persoanelor juridice privind comenzile de stat, mobilizarea, rechizițiile, cooperarea cu autoritățile și suportarea cheltuielilor care le revin potrivit legii, planurilor și sarcinilor de mobilizare.

IV. Capitolul IV – SISTEMUL DE CONDUCERE ȘI ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE (art. 22–49)

Articolul 22 stabilește sistemul de conducere și coordonare, format din Parlament, Președintele Republicii Moldova, Guvern, Consiliul Național de Securitate, Comandamentul Suprem al Forțelor Armate, Ministerul Apărării, Statul Major al Apărării, autoritățile administrației publice centrale și locale și consiliile teritoriale de apărare.

Proiectul urmărește delimitarea nivelurilor de conducere: Parlamentul exercită atribuțiile constituționale și controlul parlamentar; Președintele Republicii Moldova exercită, în calitate de Comandant Suprem al Forțelor Armate, atribuțiile constituționale și legale în domeniul apărării; Consiliul Național de Securitate asigură coordonarea strategică interinstituțională; Comandamentul Suprem al Forțelor Armate realizează conducerea strategică politico-militară în limitele stabilite de lege; Statul Major al Apărării asigură conducerea militară, planificarea și conducerea operațională a forțelor trecute sub conducerea sa.

Articolele 23–28 reglementează atribuțiile Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Consiliului Național de Securitate, Comandamentului Suprem al Forțelor Armate și Guvernului, precum și corelarea cu sistemul de management al situațiilor de criză.

Articolele 29–31 reglementează atribuțiile Ministerului Apărării și ale Statului Major al Apărării și statutul forțelor destinate apărării naționale. Articolele 32–47 stabilesc atribuțiile autorităților și structurilor din domeniile afacerilor interne, informațiilor și securității, protecției demnitarilor, finanțelor, anticorupției, administrației penitenciare, securității cibernetice, comunicațiilor guvernamentale și altor domenii implicate în aplicarea regimului. Articolele 48 și 49 stabilesc atribuțiile generale ale autorităților administrației publice centrale și locale.

V. Capitolul V – APĂRAREA TERITORIALĂ ȘI REZISTENȚA NAȚIONALĂ (art. 50–53)

Articolele 50 și 51 reglementează consiliile teritoriale de apărare și apărarea teritorială, inclusiv constituirea, componența, atribuțiile și raporturile de cooperare cu autoritățile și forțele competente.

Articolele 52 și 53 reglementează organizarea și planificarea rezistenței naționale. Proiectul diferențiază coordonarea strategică interinstituțională de conducerea componentei de apărare și de planificarea și conducerea militară a acțiunilor, iar Planul național al rezistenței naționale se elaborează de Ministerul Apărării în cooperare cu autoritățile competente și se aprobă în condițiile stabilite de proiect.

VI. Capitolul VI – REGIMUL MĂSURILOR SPECIALE (art. 54)

Articolul 54 stabilește regimul general, categoriile și condițiile de aplicare a măsurilor speciale. Acestea pot viza apărarea și mobilizarea, infrastructurile critice, continuitatea autorității publice și a serviciilor esențiale, sistemul financiar și economic, ordinea publică, protecția populației, circulația persoanelor și bunurilor, comunicațiile și securitatea cibernetică, rechizițiile, accesul la bunuri și servicii de strictă necesitate, raporturile de muncă, justiția și executarea silită. Pentru starea de război sunt prevăzute, suplimentar, măsuri în raport cu statul agresor și, după caz, cu entitățile asociate acestuia.

VII. Capitolul VII – ÎNFĂPTUIREA JUSTIȚIEI ȘI EXECUTAREA SILITĂ (art. 55)

Articolul 55 consacră principiul continuității activității instanțelor judecătorești, procuraturii, organelor de urmărire penală și executorilor judecătorești. Constituirea instanțelor extraordinare este interzisă. Sunt prevăzute mecanisme organizatorice pentru situațiile în care funcționarea normală a instanțelor sau a procuraturii este

afectată, precum și reguli de prioritate pentru cauzele și executările care implică drepturi fundamentale ori interese sociale importante. Suspendarea sau amânarea se realizează numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, atunci când continuarea procedurii este împiedicată obiectiv.

VIII. Capitolul VIII – COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ȘI ASISTENȚA EXTERNĂ (art. 56–58)

Capitolul reglementează cooperarea internațională, solicitarea, primirea și utilizarea asistenței externe, inclusiv asistența în domeniul militar, precum și informarea Parlamentului. Totodată, este reglementată participarea voluntară a cetățenilor străini și a apatrizilor la apărarea națională, cu stabilirea condițiilor generale și a incompatibilităților.

IX. Capitolul IX – RĂSPUNDEREA (art. 59)

Articolul 59 stabilește formele de răspundere pentru încălcarea legii sau a măsurilor dispuse în temeiul acesteia, răspunderea persoanelor cu funcții de răspundere, repararea prejudiciilor și, în cazurile prevăzute de lege, dreptul de regres.

X. Capitolul X – DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII (art. 60)

Articolul 60 reglementează intrarea în vigoare a noii legi, corelarea actelor normative și administrative, actualizarea documentelor de planificare și a procedurilor operaționale, continuitatea temporară a actelor emise în temeiul Legii nr. 212/2004 în măsura în care nu contravin noii legi și abrogarea Legii nr. 212/2004.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a fost analizată opțiunea modificării și completării Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.

Opțiunea nu a fost reținută, deoarece cadrul actual necesită nu doar modificări punctuale, ci o restructurare substanțială a temeiurilor, procedurilor, sistemului de conducere, atribuțiilor autorităților, garanțiilor privind drepturile fundamentale, apărării teritoriale, rezistenței naționale și măsurilor speciale. Totodată, Legea nr. 248/2025 instituie un cadru distinct pentru managementul situațiilor de criză și exclude din sfera sa situațiile care pot conduce la declararea stării de asediu sau a stării de război.

Adoptarea unei legi noi permite o sistematizare clară și accesibilă a materiei, asigură corelarea cu arhitectura actuală a securității și apărării naționale și evită menținerea unui act normativ fragmentat prin intervenții succesive.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege nu prevede crearea unor noi autorități sau instituții publice, însă detaliază și, după caz, reconfigurează temporar atribuțiile și raporturile de coordonare ale autorităților existente pe durata stării de asediu sau a stării de război.

Implementarea proiectului va presupune actualizarea actelor interne, documentelor de planificare, planurilor de continuitate, procedurilor de cooperare și mecanismelor operaționale ale autorităților implicate. Un impact instituțional important îl constituie delimitarea rolurilor dintre Consiliul Național de Securitate, Comandamentul Suprem al Forțelor Armate și Statul Major al Apărării, precum și corelarea mecanismelor prevăzute de Legea nr. 248/2025.

Autoritățile administrației publice centrale și locale vor avea obligații suplimentare privind mobilizarea, continuitatea serviciilor esențiale, protecția populației, apărarea teritorială, rezistența națională, utilizarea resurselor și raportarea, exclusiv în condițiile și pe durata regimului instituit.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu generează cheltuieli suplimentare distincte asupra bugetului public național în timp de pace, măsurile de pregătire fiind realizate în limitele alocațiilor prevăzute anual în bugetele autorităților competente și în programele curente privind pregătirea de mobilizare.

În cazul instituirii stării de asediu sau a stării de război, impactul financiar nu poate fi estimat anticipat cu exactitate, întrucât acesta va depinde de natura, amploarea, durata și evoluția situației, precum și de măsurile și necesitățile concrete existente la acel moment. Cheltuielile aferente vor fi determinate și cuantificate în funcție de circumstanțele efective și vor fi acoperite potrivit mecanismelor bugetare și financiare aplicabile, inclusiv în baza bugetelor aprobate pentru perioada respectivă.

Cheltuielile aferente pregătirii pentru stările de asediu și de război se planifică și se reflectă în programele curente anuale aferente pregătirii de mobilizare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

În condiții obișnuite, proiectul nu instituie un regim economic special permanent pentru sectorul privat. În cazul instituirii stării de asediu sau a stării de război, persoanele juridice și operatorii economici pot fi supuși unor obligații și măsuri temporare prevăzute de proiect și de legislația conexă.

Acestea pot include executarea cu prioritate a comenzilor de stat și a sarcinilor de mobilizare, înmânarea ordinelor de chemare angajaților, predarea bunurilor planificate pentru rechiziționare, cooperarea cu autoritățile publice și militare, adaptarea regimului de muncă pentru entitățile implicate în asigurarea resurselor pentru apărare și aplicarea unor măsuri temporare privind circulația bunurilor, activitatea economică, infrastructurile critice și serviciile esențiale.

Efectele asupra sectorului privat vor depinde de măsurile efectiv instituite și vor fi aplicate în condițiile și limitele prevăzute de lege, cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității.

4.4. Impactul social

Impactul social al proiectului se manifestă în principal în cazul instituirii stării de asediu sau a stării de război, prin aplicarea măsurilor speciale și a obligațiilor stabilite pentru persoanele fizice.

Aceste măsuri pot privi circulația și accesul în zone cu regim special, evacuarea și adăpostirea, executarea ordinelor de chemare și a ordinelor privind bunurile rechiziționabile, obligațiile rezerviștilor și, pentru cetățenii aflați în străinătate care sunt supuși obligațiilor de mobilizare și au primit ordin de chemare ori le-a fost comunicată obligația de prezentare, întreprinderea măsurilor necesare pentru revenirea în țară.

Proiectul instituie concomitent garanții pentru restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți: legalitate, necesitate, proporționalitate, limitare temporală și teritorială, nediscriminare, acces la justiție și control judecătoresc. Persoanele afectate beneficiază, în condițiile legii, de protecție, asistență și repararea prejudiciilor, iar

persoanele aflate în situații de vulnerabilitate beneficiază de măsuri de protecție adaptate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Aplicarea proiectului poate presupune prelucrarea și schimbul de date cu caracter personal de către autoritățile competente, în special în contextul mobilizării, evidenței persoanelor supuse obligațiilor militare, evacuării populației, gestionării fluxurilor de persoane, aplicării măsurilor de ordine și securitate publică și cooperării interinstituționale.

Prelucrarea datelor urmează a fi realizată în limitele competențelor stabilite de lege, cu respectarea cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal, a cerințelor de securitate și a regimului informațiilor cu accesibilitate limitată.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul se aplică fără discriminare, iar art. 18 consacră expres obligația ca restrângerile și măsurile aplicate să nu aibă caracter discriminatoriu și să respecte criteriile protejate de Constituție și de lege.

Proiectul nu instituie tratamente diferențiate pe criteriu de sex sau gen în afara celor care pot rezulta din legislația specială aplicabilă anumitor obligații de apărare sau mobilizare. Totodată, sunt prevăzute măsuri de protecție adaptate pentru persoanele aflate în situații de vulnerabilitate, inclusiv pentru femeile gravide.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege nu are impact direct asupra mediului, întrucât reglementează cadrul juridic privind instituirea și aplicarea regimului stării de asediu și al stării de război. Eventualele efecte asupra mediului pot apărea indirect în contextul implementării unor măsuri concrete și vor fi gestionate potrivit legislației de mediu aplicabile.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul contribuie la consolidarea cadrului normativ național în domeniul securității și apărării prin instituirea unui regim juridic unitar și actualizat pentru starea de asediu și starea de război.

Reglementarea delimitează situațiile de criză gestionate potrivit Legii nr. 248/2025 de regimurile juridice speciale care presupun amenințări cu componentă militară și corelează procedurile de instituire și încetare cu arhitectura actuală a securității și apărării naționale.

Un impact instituțional important îl constituie clarificarea raporturilor dintre nivelul de coordonare strategică interinstituțională, conducerea strategică politico-militară și conducerea militară operațională, precum și dezvoltarea cadrului juridic al apărării teritoriale și rezistenței naționale.

Proiectul consolidează, de asemenea, garanțiile privind drepturile și libertățile fundamentale și corelarea cu obligațiile internaționale ale Republicii Moldova în materia autoapărării, dreptului internațional umanitar și protecției drepturilor omului.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina oficială web a Ministerului Apărării (https://www.army.md/ro/anunturile-privind-initierea-elaborarii-proiectului de-decizie) secțiunea – Transparența decizională și pe platforma particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-privind-regimul-starii de-asediu-si-al-starii-de-razboi/16592).

În etapa de definitivare, proiectul a fost transmis pentru coordonare prealabilă Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului și Aparatului Președintelui Republicii Moldova, având în vedere caracterul complex al reglementării și incidența acesteia asupra atribuțiilor constituționale și legale ale Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova, precum și asupra mecanismelor de conducere și coordonare din sistemul național de apărare.

Proiectul va fi supus procedurilor de avizare și consultare prevăzute de legislație, cu participarea autorităților și instituțiilor ale căror competențe sunt vizate de noile reglementări. Propunerile și recomandările recepționate vor fi examinate și reflectate în sinteza la proiect.

7. Concluziile expertizelor

Conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție în ordinea stabilită de legislație.

Concluziile expertizelor vor fi examinate la definitivarea proiectului, iar modificările acceptate vor fi reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea proiectului va determina abrogarea Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război și integrarea reglementărilor privind starea de asediu.

Pentru punerea în aplicare a legii, din timp de pace urmează a fi aprobate sau, după caz, actualizate actele normative subordonate legii privind:

– componența-cadru, modul de constituire și funcționare a consiliilor teritoriale de apărare;

– organizarea apărării teritoriale, inclusiv constituirea, pregătirea, încadrarea și modul de funcționare a formațiunilor de apărare teritorială;

– Planul național al rezistenței naționale;

– condițiile și procedura de selectare, verificare, înrolare, evidență și încetare a participării voluntare a cetățenilor străini și a apatrizilor la apărarea națională;

Pe durata stării de asediu sau a stării de război, Guvernul va adopta, în funcție de evoluția situației și de necesitățile concrete, hotărârile și dispozițiile necesare aplicării măsurilor prevăzute de lege, inclusiv cele privind mobilizarea și trecerea economiei la regimul de activitate pentru timp de război, utilizarea resurselor, protecția și evacuarea

populației, rechizițiile și prestările de servicii în interes public, continuitatea funcțiilor și serviciilor publice, organizarea activității persoanelor juridice a căror activitate este nemijlocit legată de asigurarea resurselor necesare pentru apărare, pentru care poate fi stabilit un regim special de muncă. Concomitent, se va examina necesitatea operării modificărilor în cadrul legislativ conex.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea legii va fi asigurată de către autoritățile publice cărora proiectul le atribuie competențe în domeniul apărării naționale, securității statului, ordinii și securității publice, protecției populației, mobilizării, managementului situațiilor de criză și administrației publice locale. Ministerul Apărării, în cooperare cu autoritățile competente, va asigura actualizarea documentelor de planificare a apărării și mobilizării, a procedurilor privind conducerea și întrebuințarea forțelor destinate apărării naționale, precum și a documentelor privind apărarea teritorială și rezistența națională.

Secretar de stat **Ghenadie COJOCARU**

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

şoseaua Hînceşti, 84, MD-2021, mun. Chişinău
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/1630 din 30. 10. 2026

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea proiectului de lege
privind regimurile juridice speciale cu caracter excepțional

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de lege privind regimurile juridice speciale cu caracter excepțional
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Apărării
3.	Justificarea depunerii cererii	Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea adaptării și dezvoltării cadrului normativ și instituțional în domeniul securității și apărării naționale, în contextul evoluțiilor mediului de securitate, al necesității asigurării corelării acestuia cu prevederile Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză, precum și a instituirii unor mecanisme juridice și instituționale adecvate pentru gestionarea situațiilor excepționale și asigurarea funcționării eficiente a sistemului național de apărare, în condițiile stării de asediu sau ale stării de război. Proiectul urmărește corelarea și dezvoltarea cadrului normativ și de politici publice în domeniul securității și apărării naționale, în concordanță cu documentele strategice naționale relevante, precum: Strategia naționale de apărare a Republicii Moldova pentru anii 2024–2034, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 319/2024, care stabilește, necesitatea clarificării nivelurilor de conducere ale sistemului național de apărare, delimitării și consolidării responsabilităților componentelor acestuia, precum și dezvoltării conceptului de rezistență națională și Strategia militară a Republicii Moldova pentru anii 2025–2035, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2025, care prevede dezvoltarea și perfecționarea cadrului normativ și instituțional în domeniul apărării și al rezilienței naționale.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente	-

	de planificare sectoriale)	
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Președinția Republicii Moldova Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale Ministerul Afacerilor Externe Ministerul Finanţelor Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Educaţiei şi Cercetării Ministerul Culturii Ministerul Sănătăţii Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale Ministerul Mediului Ministerul Energiei Serviciul de Informații și Securitate Serviciul de Protecție și Pază de Stat
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/ expertizelor	10 zile lucrătoare
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Cojocari Vitalie, Direcția juridică, Statul Major al Apărării tel. 022 2522-40; e-mail: vitalie.cojocari@army.md; Stratila Alexandru, Direcția juridică Ministerul Apărării tel. 022 2520-88; e-mail: alexandru.stratila@army.md
8.	Anexe	1.Proiectul de lege privind regimurile juridice speciale cu caracter excepțional; 2. Nota de fundamentare.
9.	Data și ora depunerii cererii	
10.	Semnătura	

Secretar de stat **Ghenadie COJOCARU**